

Camí de conversió de la mà de sant Ignasi

Agustí Codinach

Santuari de la Cova de Manresa.

Els jesuïtes celebren l'Any Ignasià 2021-2022

EN PRIMER PLA (P 8-11)

Agustí Codinach

«El pelegrí
camina amb
el bastó
de la confiança
i el de l'audàcia»

**Xavier Melloni, autor
d'«Èxode i èxtasi en
sant Ignasi de Loiola»**

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL-LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Els fulls dominicals i parroquials

Els fulls dominicals són una font per conèixer la història de l'Església catalana des de finals del segle XIX fins avui. En plena pandèmia, es va escaure el 130è aniversari del *Full Dominical* de Barcelona fundat a l'Advent del 1890 per Josep Ildefons Gatell (1834-1918) rector de Santa Anna de Barcelona —historiador, oposat a l'integrisme— que va crear el seu propi full parroquial. La iniciativa es va estendre a la veïna parròquia de la Concepció i, en pocs anys, a d'altres parròquies i centres de culte: Santa Maria i el Carme de Badalona (1892), Sant Josep de Badalona (1903), Vic (1907), Calella (1909), Cervera (1917), així com a d'altres diòcesis catalanes i espanyoles. Gràcies a l'empresari Leo Harmel, la iniciativa es va escampar a França a Bèlgica i a Itàlia.

A Barcelona, als inicis, l'entitat propietària n'era l'Obra de Bones Lletres i en tenia cura l'Associació d'Apostolat Popular. A Vic el fundador fou el venerable Torras i Bages, costava un cèntim i contenia el santoral, una breu biografia del patró de la setmana, l'evangeli del diumenge, l'explicació d'un punt de catequesi i una secció de pensaments, informacions i màximes. El 20 d'abril del 1919 va sortir el primer número de la *Fulla Dominical* de Girona per evitar que les parròquies anessin fent el seu propi full a partir de publicacions alienes a la diòcesi, que s'editaven principalment a Barcelona o a Vic, que oferien uns textos

comuns i que deixaven la darrera pàgina lliure perquè aquelles parròquies que ho desitgessin hi poguessin posar les seves pròpies notícies i activitats; algunes, fins i tot, hi posaven la seva pròpia capçalera.

Al postconcili, el 1971 el *Full* de Tortosa es va unir al de Barcelona. El 1973 Vic i Solsona es fusionaren amb pàgines comunes i pròpies de cada bisbat i, el mateix any, Lleida, Menorca i Mallorca s'uniren al de Barcelona. Tarragona ho feu el 1977.

Ràdio Estel va començar a emetre el 1994 gràcies a Mn. Francesc de P. Sala Arnó, administrador del *Full* de Barcelona, que havia creat un fons propi per si un dia hi hagués un boicot general de les parròquies, la fulla pogués continuar sortint gratuïtament durant un any. Potser la publicitat més efectiva del *Full* fou la que va fer un dia el periodista Mikimoto, mostrant-lo a la pantalla de TV3, aconsellant que tothom el comprés, perquè deia que era més lleuger que qualsevol dominical.

Avui, també Terrassa i Sant Feliu tenen la seva pròpia fulla. Els fulls parroquials, interparroquials, arxiprestals i diocesans, publicacions humils, de proximitat, que també es difonen digitalment, continuen prestant un bon servei, malgrat la gran davallada de la premsa escrita. Són la plataforma setmanal de comunicació dels laics amb els bisbes, preveres i religiosos que estan al seu servei.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

22
Opinió

24
Rutes espirituals

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

35
Cultura

46
Agenda

47
Des del carrer

Jordi Giró, filòsof i expert en el diàleg interreligiós

PÀGINA 36-38

19
ACN ofereix esperança i futur amb la pastoral infantil

Santa Maria de Serrateix

PÀGINA 24-27

Santa Maria de Segueró

PÀGINA 35

47
Isabel Mercadé, cantaire i coautora del llibre «Cants d'esperança»

La setmana en tuits

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA
@OMELLACARDENAL

Arquebisbe de Barcelona

S'està demanant un últim esforç per superar la pandèmia, especialment als joves. La vostra actitud és crucial per protegir les persones més vulnerables. Amb l'ajuda de Déu i el nostre esforç podrem vèncer el virus

RAFAEL MEZQUITA
@RAFAELMEZQUITA

Enginyer

Enmig dels seus problemes de salut, el papa Francesc va rebre dues alenades d'ànim i felicitat aquest cap de setmana: els triomfs de l'Argentina i Itàlia en les seves Copes respectives de futbol. Salut, Francesc

HELENA MALENO
@HELENAMALENO

Defensora Drets Humans

TRAGÈDIA. Acabem el dia amb setze persones mortes en un naufragi a la ruta canària. Insuportable tant de dolor

MÒNICA RIBELL
@MONICARIBELL

Metgessa

Moltíssimes felicitats de tot el grup de @Primaries G. Portaràs #Catalunya arreu on vagis. "M. Dolors Sitjes, nova provincial de les Vedruna d'Europa" @catreligio

FERNANDO CORDERO
@FERNANDOCORDER7

Sacerdot i periodista

Amb gran sorpresa, gratitud i emoció rebo avui la notícia del meu nomenament com a fill predilecte d'Algodonales, el meu poble. Infinitament agraït @AYTOALGODONALES

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Grans i petits

Moltes experiències de la vida transmeses de grans a petits, amb reaccions i sensacions d'uns i altres, són la base del programa *Grans històries*, que s'ha emès aquest any els dimarts i els dimecres de juliol, fins al dia 21 i sempre de 20 a 21 hores. En cada edició, dins una dinàmica de trobada intergeneracional, un grup d'alumnes de primària visita una persona gran que els explica una història real de la seva vida perquè ells descobreixin vivències del passat proper, narrades pels seus protagonistes.

Un cop a l'estudi, amb David García Gimeno com a presentador, professionals de l'atenció a la gent gran i l'educació subratllen els valors més significatius lligats a l'experiència, la curiositat i l'escolta mútua. El 14 de juliol, a partir d'una trobada entre Montserrat Samí, de 91 anys, i alumnes de primària del Col·legi Mare de Déu de la Salut de Badalona, la pedagoga Roser Batlle, membre del centre Aprenentatge Servei, i Josep Anton Caubet, de la Fundació Roca i Pi, van reflexionar sobre mètodes perquè els més petits aprenguin de l'experiència dels grans.

Zoom

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

L'11 de juliol el món es va sorprendre quan el poble cubà va sortir al carrer, malgrat les restriccions pel Covid, per protestar per la situació econòmica i social que viu el país. «No podem tancar els ulls com si no estigués passant res», van dir els bisbes cubans, que reconeixien el dret del poble a manifestar-se i demanaven «escolta mútua, comprensió i actitud de tolerància»

L'efemèride de la setmana

29 de juliol del 1907:
Baden-Powell funda els Boy Scouts.

PUNT DE VISTA

Protegir els menors a les xarxes

Fa unes setmanes el programa *30 minuts* de TV3 va emetre el reportatge *Les amistats perilloses*, que reflexionava sobre els diferents perills als quals s'enfronten les persones que busquen relacions a través de les aplicacions de contactes. El *modus operandi* és el mateix que quan s'anava a lligar a les discoteques, la diferència és que les opcions es multipliquen i els perills també. A més, els riscos d'aquesta pràctica s'incrementen si pensem que les utilitzen molts menors. Una oportunitat aprofitada pels depredadors sexuals que, amb infinita paciència, fan servir tota mena d'estratagemes per entabanar les seves víctimes. De fet, segons un informe recent de la Fundació Anar, l'abús a menors d'edat a través de les tecnologies s'ha multiplicat de

manera preocupant.

No aconsegueixo entendre com molts educadors s'atreveixen a formar els menors en un ús responsable i segur d'aquesta mena d'aplicacions. En primer lloc, perquè l'edat mínima d'accés és de 18 anys. D'altra banda, actuar en aquesta línia és un fracàs segur. Sincerament, no crec que m'hagués servit de res en la meua adolescència que m'ensenyessin a lligar a les discoteques. Considero més efectiu un bon entrenament en altres competències per portar a terme una bona presa de decisions. Els adolescents no necessiten ni educadors que van de *guais* ni tampoc censuradors. No són ximples. Necessiten guies, referents que els acompanyin.

A causa de la complexitat d'aquest problema, és evident que

ANNA PLANS

Presidenta de l'Associació de Consumidors de Mitjans Audiovisuals de Catalunya

cal abordar-lo des d'àmbits diferents. Cal legislar i exigir un control a les plataformes digitals. En aquesta línia vaig iniciar una petició a través de la plataforma Osoigo, una acció que considero fonamental per protegir avui els menors a les xarxes. Calen mesures més contundents. També és primordial el paper dels mitjans: és innegable la seva funció socialitzadora. En definitiva, tots els actors: legisladors, mitjans, famílies i educadors hauríem d'intervenir per establir les bases d'una societat educadora.

Els adolescents necessiten guies, referents que els acompanyin

FRANCESC RIU

Salesià, Missioner de la Misericòrdia

PENSANT-HO MILLOR

Què és la «Xarxa Mundial d'Oració del Papa»?

Si demanem a alguns amics que ens expliquin què és, per a què serveix i des de quan existeix la Xarxa Mundial d'Oració del Papa, molt probablement ens diran que no han sentit a parlar mai d'aquesta Xarxa Mundial. Si aconsegueixen creure que aquest Papa és el papa Francesc, és possible que afegeixin que aquesta Xarxa Mundial podria ser interessant.

El mes de desembre passat ell va escriure que l'havia instituït «fa uns quants anys com una Obra Pontifícia amb la finalitat de subratllar el caràcter universal d'aquest apostolat i la necessitat que tots tenim de pregar cada dia més i amb sinceritat de cor». I va afegir que la va instituir «amb la finalitat de coordinar i animar aquest moviment

espiritual, que jo estimo tant, i que el va dotar d'una estructura adient als temps que vivim».

És a dir, segons ell, la Xarxa Mundial d'Oració del Papa és una Obra Pontifícia i, a la vegada, és un apostolat i un moviment *espiritual*. Aquesta Xarxa Mundial és el resultat de «recrear» l'Apostolat de l'Oració, fundat per la Companyia de Jesús el 1844 i ara estès arreu del món, perquè respongui adequadament a les finalitats de la *Nova Evangelització* (Sínode dels Bisbes de 2012 i exhortació apostòlica *Evangelii*

gaudium del 2013).

Després del res de l'Àngelus del 8 de gener del 2017, el mateix papa Francesc va dirigir als catòlics d'arreu del món aquestes paraules: «Voldria convidar-vos a unir-vos a la Xarxa d'Oració del Papa, que difon, també a través de les xarxes socials, les Intencions d'Oració que proposo cada mes a tota l'Església. Així es duu endavant l'apostolat de l'oració i es fa créixer la comunió.»

El procés seguit en la «recreació» de l'Apostolat de l'Oració és anàleg al que ara s'ha proposat fer el Temple del Sagrat Cor del Tibidabo. Per això, acollint la invitació del papa Francesc, el mes de juny passat s'ha adherit cordialment a la Xarxa Mundial d'Oració del Papa.

El Temple del Sagrat Cor del Tibidabo s'ha adherit a la Xarxa

UN NOU LLINDAR

Obeir Déu és primer que obeir els homes!

Tot i que el missatge de Jesús s'expressa amb tota claredat, encara hi ha qui s'hi oposa per motius de prestigi i promoció personal

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

La festa de l'apòstol Jaume ens situa davant d'una aventura que per als seguidors de Jesús pot ser decisiva, en el sentit d'escoltar i integrar el contingut d'una Paraula que és de Déu i que posa a la llum pública un dels aspectes més fonamentals de l'Església pel que fa a les seves conviccions de fe i estil pastoral. Ens pot ajudar el sentit de pelegrinatge que uneix tantes persones, creients i no creients, en el seu recorregut pel tradicional «camí de Sant Jaume». Aquest to itinerant ens pot fer prendre consciència de la nostra condició humana a la recerca de sentit, orientats envers Algú que ens crida i ens espera per viure'l plenament. I, per altra part, ens situa en la centralitat de Jesucrist en les nostres vides, en la seva total obediència al Pare i en la seva conducta de servir tothom, fins a donar la vida.

Jaume, amb Pere i la resta dels apòstols, té molt clar en qui ha posat tota la seva confiança. Tenen la força de l'Esperit Sant, ho constatem sense cap mena de dubte al llarg del Nou Testament, i en l'afirmació que hem escoltat tot referint-se a la mort i resurrecció de Jesucrist: «Nosaltres en som testimonis, i n'és també testimoni l'Esperit Sant que Déu ha donat a tots els qui l'obeeixen» (Ac 5,32). Els apòstols saben bé en qui creuen i, per això, parlen i fins i tot s'enfronten a les autoritats religioses quan els prohibeixen formalment d'ensenyar

en nom de Jesús.

En igual o semblant situació ens trobem avui bisbes, sacerdots, religiosos i laics, i, fins i tot, comunitats cristianes senceres, que estan oferint la seva vida per portar l'Evangeli a tots els racons de la terra i estan patint persecució per aquesta causa. Manifestem la nostra plena comunió i solidaritat amb ells, ja que estem rebent constantment notícies del seu coratge, valentia i coherència fins al testimoni de l'entrega de la seva vida per amor a Jesucrist i, en ell, a les comunitats amb les quals comparteixen la fe i als homes i dones als qui serveixen.

Ho tenen tan clar que estan convençuts que «obeir Déu és primer que obeir els homes» (Ac 5,29). Es tracta d'una convicció que és el resultat d'una clara definició per Jesucrist com a Senyor, el qual significa que Ell ho és tot en la meua vida, tant identificat amb la meua persona, amb el meu pensament i la meua actuació que, com diu sant Pau, «la vida que ara visc, ja no és la meua; és Crist qui viu en mi» (Ga 2,20). Tot i que el missatge de Jesús s'expressa amb tota claredat, encara hi ha qui s'hi oposa per motius de prestigi i promoció personal. Llavors és quan Jesús posa a l'exposició pública el seu estil pastoral, el de la *humilitat*, la *senzillesa* i el *servei* com elements distintius dels qui han decidit seguir-lo, plenament identificats amb Ell.

«Només si som éssers vulnerats podem ser éssers tendres»

**Xavier Melloni, jesuïta, autor d'«Èxode i èxtasi
en Ignasi de Loiola. Una aproximació a la seva
Autobiografia»**

Xavier Melloni va ser entrevistat per Jaume Aymar als estudis de Ràdio Estel.

«Sant Ignasi va interpretar que Terra Santa en realitat era el món sencer, però per descobrir-ho hi havia d'anar»

«La ferida i la vulnerabilitat obren en nosaltres dimensions que d'altra manera no hauríem conegut»

La Companyia de Jesús es troba immersa en la celebració de l'Any Ignasià 2021-2022, amb motiu dels 500 anys de la conversió de sant Ignasi de Loiola i de la seva estada a Manresa. El jesuïta Xavier Melloni ha escrit un llibre, *Èxode i èxtasi en Ignasi de Loiola. Una aproximació a la seva Autobiografia* (Fragmenta Editorial), que ens permet entendre fets cabdals del pelegrinatge exterior i interior del fundador dels jesuïtes.

Com explicaria l'essència del pelegrinatge de sant Ignasi de Loiola?

Sant Ignasi surt de Loiola, enamorat de Jesús, en direcció cap a Terra Santa. Aquest és el seu primer objectiu. Pel mig, però, apareix Manresa, que li suposa un temps d'èxode, de baixada als inferns, temps difícils però alhora necessaris pel que després serà la il·luminació del Cardener, on diu ell que va veure totes les coses noves. El seu gran desconcert és que quan arriba a Jerusalem, després de totes les dificultats del viatge, resulta que se

n'ha d'anar al cap de tres setmanes, perquè no el deixen quedar. Com és possible?, es pregunta. Quantes vegades la nostra idea del que és la voluntat de Déu són els nostres Jerusalems! Quan hi arribem ens en fan fora i hem de repensar quina és realment la voluntat de Déu. A poc a poc, sant Ignasi va anar interpretant que Terra Santa en realitat era el món sencer, perquè seria massa senzill si només fos un petit territori, però per descobrir-ho hi havia d'anar.

Segons el llibre, la figura del pelegrí sintetitza l'heroi, el savi i el sant.

L'heroi és la part de l'impuls, de la força, de l'instint; el cor representa la santedat, la capacitat de misericòrdia i d'empatia envers els altres, i la saviesa és la ment, el cap. El pelegrí és el qui posa aquests tres centres de la persona en moviment, en procés. D'altra banda, el pelegrí camina amb dos bastons: el de la confiança i el de l'audàcia. I això va fent que aquests tres elements (heroïtat, capacitat d'afrontar els obstacles; santedat,

capacitat d'abraçar la realitat, i saviessa, capacitat d'entendre amb més profunditat la realitat) es donin en el camí.

Vostè és membre de la Comunitat de la Cova de Sant Ignasi de Manresa. Avui dia hi ha pelegrins que truquen a la porta del Cova?

Sí, i són de dos tipus. D'una banda, els pelegrins de la pròpia tradició cristiana i catòlica i, de l'altra, els pelegrins segons l'arquetip de *L'Alquimista* de Paulo Coelho, és a dir, pelegrins que han fet la volta al món, que han conegut altres tradicions religioses, però que retornen després d'haver descobert el tresor que hi ha al jardí de casa. Ara bé, cal dir que el recorregut que han fet també és important, perquè els ha permès descobrir que el tresor ja el tenien a casa.

En relació amb el títol del llibre, vostè afirma que tota existència és un èxode i un èxtasi. Per què?

Els meus llibres comencen sempre amb el títol, de manera que quan tinc el títol tinc el llibre, és com el destí d'un viatge, cosa que, d'altra banda, em permet no dispersar-me pel camí. Èxode i èxtasi perquè és la condició de l'*Homo viator*, de l'ésser humà que es posa en camí amb una doble polaritat: d'una banda, l'èxode, en el sentit que posar-se en camí, fer un recorregut, representa la part difícil, agònica, desconcertant, difícil, de la qual sovint, com en el relat de l'Èxode, t'acabes penedint; però, de l'altra, inseparablement hi ha l'èxtasi, l'atracció irreprimible d'anar cap a la llum del rostre del Crist, que ens crida més enllà de nosaltres mateixos, que ens atreu irreversiblement i ineludiblement. Per tant, l'èxtasi és la part joiosa i l'èxode és la part dolorosa. I tots caminem amb joia i dolor. Sant Ignasi va viure les dues coses.

El pelegrinatge és físic alhora que interior?

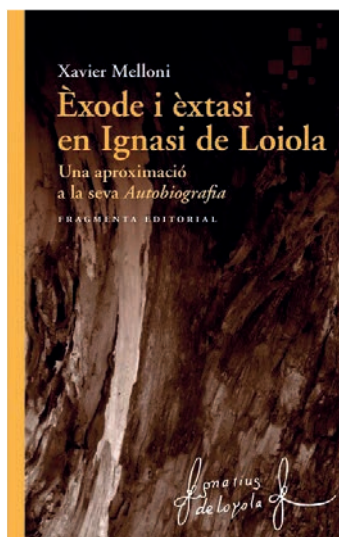
Exacte. De fet, en sant Ignasi podem distingir clarament dues parts de la seva vida. El pelegrinatge exterior són els quinze anys que transcorren des que surt de Loiola fins que arriba a Roma. El pelegrinatge interior són els disset anys que passa a Roma. Hi sembla aturat, però continua fent el seu pelegrinatge interior cap al Senyor, sempre de forma més gran i més íntima.

Panoràmica de Manresa, amb el Pont Vell que travessa el Cardener i, al fons, la Cova de Sant Ignasi.

Ignasi va ser ferit per una bala de canó que el va deixar coix per a tota la vida. Què aprèn de la malaltia, de la limitació?

Aquesta és una pregunta molt adequada en temps de pandèmia: què aprenem de la malaltia? Doncs que som vulnerables. Segons que visquem aquesta vulnerabilitat, serà un fracàs o serà un lloc revelatori. La ferida i la vulnerabilitat obren en nosaltres dimensions que d'altra manera no hauríem conegut, com la tendresa de deixar-nos cuidar i cuidar els altres; la importància de la passivitat enfront de la hiperactivitat; valorar-nos més pel som que no pel que fem; el fet d'aturar-nos i permetre que el temps tingui més profunditat i qualitat. Sant Ignasi va restar aturat per aquella bomba durant dos moments: el temps de Loiola i el temps de Manresa. Hi ha una primera i una segona conversió. El primer «confinament» que li permet estar en contacte amb ell mateix són els nou mesos que està convalescent a Loiola, quan passa de soldat a pelegrí; el segon con-

finament és la seva estada a Manresa, que li permet anar molt més a fons. Per tant, la ferida és una oportunitat per aturar-se i entrar en la profunditat d'un mateix. Només si som éssers vulnerats podem ser éssers tendres.

Com un soldat, a qui li agraden els llibres de cavalleria, és capaç, després del seu pas per Montserrat, de posar per escrit una obra tan fonamental per a la història de l'espiritualitat com són els exercicis espirituals?

El pas per Montserrat és més important del que ens sembla, entre d'altres coses perquè li permet conèixer el *Compendio breve de los ejercicios espirituales*, de l'abat García Jiménez de Cisneros. Al monestir practicaven aquests exercicis espirituals, juntament amb la litúrgia de les hores. Un cop a Manresa, sant Ignasi fa els exercicis espirituals a partir d'aquestes pautes rebudes de Montserrat, però les transforma en un procés de discerniment per a la recerca de la voluntat de Déu. En aquest sentit, els exercicis es troben en la transició

entre l'edat medieval i l'inici de la modernitat.

Què suposa la lluminació del Cardener en el seu pelegrinatge?

Quan trenta anys més tard va escriure la seva *Autobiografia*, va dir que no es podien comparar totes les gràcies que havia rebut amb aquella única vegada al Cardener. Sant Ignasi hi va tenir la vivència profunda que Déu està en tot i que tot està en Déu, que la realitat no es pot separar, perquè emana de Déu. Aleshores, s'adona que la seva crida no és la de tancar-se en un monestir —si bé té una crida contemplativa molt forta—, sinó la de fer de l'acció contemplació, i de la contemplació acció. Aquesta és la novetat del carisma ignasià: no hi ha cap missió determinada, ens dediquem a tot o a res segons el que cal en cada moment. Aquest discerniment, aquesta obertura, aquesta idea que tot està cridat a convertir-se en pregària, és el que se li va revelar al Cardener.

De vegades es contraposa mística amb realisme, però no és així en el cas de sant Ignasi.

Absolutament. En realitat, allò autènticament real és místic, no es pot expressar, i alhora és l'únic que mereix la pena de ser parlat. El cor de la realitat és Déu mateix, i aquest cor està amagat en la profunditat de tot. Quan aquest cor es revela, hi ha l'experiència mística.

Expliqui'ns la relació entre relat i revelació que trobem en l'*Autobiografia* de sant Ignasi.

Sant Ignasi és conegut com a fundador dels jesuïtes, però la seva vida interior, la seva persona íntima, són les grans desconegudes. El problema dels relats és que són històries acabades, les podem llegir pel final i, per tant, tenen el perill de donar per suposat tot un recorregut d'incerteses i de dificultats. Com que ja sabem el final, ja no ens sorprenen. La importància de l'autobiografia de sant Ignasi és que s'hi presenta com a pelegrí, per tant, com a figura inacabada. El pelegrí és aquell que es posa en camí; sap d'on surt i cap on va, però no sap si hi arribarà, com hi arribarà, ni amb qui. Per tant, es tracta d'un relat acabat, perquè parlem d'una vida ja conclosa, però molt obert, i és en aquest sentit que és revelació.

La ferida que ho va canviar tot

Del 20 de maig del 2021 al 31 de juliol del 2022, la Companyia de Jesús i tota la família ignasiana celebren un Any Ignasià. La celebració és peculiar perquè es commemora la ferida del fundador dels jesuïtes, Ignasi de Loiola, en una batalla a Pamplona el 1521.

Aquest fet va canviar el curs de la seva vida: va portar a la fundació de la Companyia de Jesús, que alhora va provocar canvis dràstics en l'Església i en la història del catolicisme.

El papa Francesc ha expressat el seu desig que aquest Any Ignasià sigui ocasió «perquè molts arribin a descobrir la riquesa d'aquesta espiritualitat que Déu va donar a Ignasi» i perquè sigui «realment una inspiració per anar al món a ajudar les ànimes, veient totes les coses noves en Crist. I també una inspiració per deixar-nos ajudar. Ningú no se salva sol: o ens salvem en comunitat o no ens salvem».

Divendres 30 de juliol, a les 19.30, tindrà lloc a la basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona, una eucaristia en ocasió de l'Any Ignasià, presidida pel cardenal Joan Josep Omella i concelebrada pel general de la Companyia de Jesús, el P. Arturo Sosa. Dissabte 31, a les 19.30, eucaristia al santuari de la Cova Sant Ignasi de Manresa, amb el pare general Arturo Sosa. Durant la celebració tindrà lloc la inauguració oficial i benedicció dels mosaics de Marko Rupnik i l'obertura de la Porta Santa del santuari. Aquesta celebració es retransmetrà en directe a través del canal de Youtube de la Companyia de Jesús a Espanya.

SABER ESCOLTAR

Com un ambaixador

A la vida cristiana hi ha de tot: alegries, proves, dificultats i, de vegades, confusió intel·lectual i moral. Però cal portar cada moment vers Déu, tot sent conscient de la seva omnipresència.

El canonge francès Pierre Feige (1857-1947) va escriure: «Santificar el moment present consisteix a concentrar en aquest moment, l'únic que ens pertany, tota la nostra activitat, tota la nostra bona voluntat, per viure'l tan santament com ens sigui possible, sense preocupar-nos en va del passat (que ja no existeix) ni pel futur (que no ens pertany)... Que en el moment present i en cada instant puguem dir: «Soc on Déu vol que sigui; ho accepto i ho compleixo tal com m'ho mana.» El moment present és sempre com un ambaixador

que ens transmet l'ordre de Déu.»

Per això necessitem l'atenció i acostumar-nos a optar per allò que és bo, veritable i bell en la vida, la qual cosa suposa evitar el que és defectuós, esmicolat i malvat. Com diu Crist en l'Evangeli: «Si el teu ull és bo, tot el teu cos quedarà il·luminat; però si el teu ull és dolent, tot el teu cos quedarà a les fosques» (Mateu 6,19-23).

Ja deia la santa d'Àvila que la imaginació és la boja de la casa. L'atenció és feble i ens capta el soroll mundà. Nosaltres judiquem els esdeveniments amb la vista curta del temps que passa volant. Oblidem que hi ha la Providència del Senyor que ens estima a tots. Déu, en canvi, té una visió eterna que mai no comprendrem del tot.

Déu estima excessivament els

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

homes i fa sortir el sol sobre bons i dolents. Un autor ha escrit: «Déu és aquí. Ara. En aquest moment. Ell és més a prop de nosaltres que nosaltres mateixos. De fet, si deixés d'estar present, deixariem d'existir... De la mateixa manera que podem fixar intencionalment la nostra mirada per cercar quelcom específic en un mercat, podem elegir buscar la presència de Déu. Podem desparar-nos a la seva realitat aquí i ara, en aquest mateix moment. Això requereix esforç... però és un esforç que donarà fruits eterns.»

Déu estima excessivament els homes i fa sortir el sol sobre bons i dolents

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Aquest títol segurament provocarà urticària a algunes persones. Adverteixo que el patró d'alguns països és sant Jordi, segons la tradició militar, i sant Martí, també. El fundador de l'escoltisme era un general britànic. I la primera petita gran Pentecosta, saltant-se el Paràclit les normes divines habituals, va ser a favor de Corneli, oficial d'un exèrcit estranger, dominador de l'Israel dels temps apostòlics.

Tinc alguna experiència pel que fa a l'estament militar. Per casa meua hi han passat des d'un legionari fins a un general de l'Estat Major. Vam ser feliços i, fins i tot, hi continuo mantenint l'amistat.

Recurrent als tòpics, no a les estadístiques, dic que un militar anglès és diferent d'un de francès o d'un d'espanyol i que, evident-

A PROPÒSIT DE...

L'exèrcit

ment, d'un d'americà del nord com del sud.

Un amic em deia: «A França, després del Seminari, la procedència major dels sacerdots és l'exèrcit.»

Estic d'acord que la litúrgia no és un espectacle, ara bé, l'actitud corporal dels assistents, al presbiteri i a la nau, ha de ser bella. Si vull donar exemple a un estranger de cristianisme al país on visc, el porto a Montserrat perquè la bellesa de la seva litúrgia captiva, fins i tot, els no creients. També al temple del Tibidabo, on l'adoració perpètua

La litúrgia no és un espectacle, però l'actitud corporal dels assistents ha de ser bella

impressiona qualsevol i, a l'interior de la basílica de la Sagrada Família, un cant petri fantàstic a la Transcendència.

Quan, al final d'una desfilada militar, un observa l'homenatge als difunts i contempla la formació que, en actitud respectuosa, canta l'himne *La mort no és el final*, i que a algú li salten les llàgrimes, i que després dos militars s'apropen al monument dels difunts amb una corona i l'hi dipositen, t'envaeix un calfred, mentre es fa un silenci absolut que després només interromp un solitari toc de trompeta, sents dins teu que la Transcendència t'impregna i que et situa en una altra realitat superior.

El toc de silenci només és comparable al sigil en la pregària de Taizé. I només el guanya el militar pel seu visible testimoni de disciplina humana.

Vida eclesial

Aquesta setmana donem protagonisme als moviments populars, descobrim Tarracròpolis, aprofundim en la Laudato Si, ens apropem a Sud-àfrica, Mn. Ruaix ens parla de traduccions i Oriol Jara reflexiona sobre el pecat

El cardenal Turkson insta a combatre la cultura de la indiferència

Els moviments populars, protagonistes del canvi

VATICAN NEWS
Ciutat del Vaticà

Un canvi que prové d'una vida viscuda en harmonia amb la Creació, sota el signe de l'ecologia integral, respectant els drets dels pobles indígenes, perseguint el bé comú. Així ho va indicar el cardenal Peter Turkson, prefecte del Dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà i Integral, en la IV Trobada Mundial de Moviments Populars. Es tracta d'una primera trobada amb vistes a la de setembre, una oportunitat per compartir el treball i les lluites dels Moviments Populars durant la pandèmia, per dialogar amb el papa Francesc sobre les conclusions de les trobades mantingudes i per sentir el seu missatge.

Reflexionar sobre l'impacte del virus en els treballadors més humils i marginats va ser el punt de partida del debat en el qual van intervenir, informa el dicasteri vaticà, «quincallaires, recicladors, venedors ambulants, dissenyadors de moda, artesans, pescadors, agricultors, constructors, miners, treballadors d'empreses recuperades, cooperatives de tot tipus, treballadores de sectors populars, treballadors cristians pertanyents a diferents sectors i professionals, treballadors de barris i pobles... que practiquen la cultura de la trobada i caminen plegats».

Una trobada per donar «veu i visibilitat» a les preocupacions de qui se sent marginat i que, en canvi, ha de garantir-ne els drets, com ha subratllat el Papa en les trobades anteriors, en particular: terra, sostre i treball, criteris fonamentals per a la justícia social.

El cardenal Turkson va demanar «un canvi de cor», que neix d'haver trobat el dolor dels qui pateixen la injustícia, reconeixent el rostre dels fràgils i marginats cridats a reaccionar. El cardenal va instar a comprometre's, a actuar amb urgència «per posar l'economia al servei de la persona» per fer-la «justa». «Els pobres», va dir, «no només pateixen la injustícia, sinó que també és el grup que busca establir per a ells l'ordre econòmic social just».

«Els reptes als quals ens enfrontem», va subratllar el prefecte, «no poden afrontar-se en solitari. Necessitem la solidaritat entre nosaltres, que és la base d'una cultura popular que parteix de les perifèries, creant un nivell molt profund en les relacions entre les persones, promovent la integració en la societat».

La solidaritat com a pega i principi per portar les estructures desi-

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

Cardenal Peter Turkson.

PETER TURKSON
«Els reptes als quals ens enfrontem no es poden afrontar en solitari. Necessitem la solidaritat entre nosaltres»

guals de la societat cap a la igualtat i cap a la justícia, la solidaritat social, la pau: «Estem fent història», va afegir el cardenal Turkson, duent a terme una lluita que pretén superar les causes estructurals de la pobresa i la injustícia, perseguint-la amb valentia, amb intel·ligència i amb tenacitat i no amb fanatisme i violència.

Agraïment del Papa

Després de l'alta hospitalària, abans de tornar a la residència a la Casa Santa Marta, el Papa es va adreçar a la basílica de Santa Maria la Major on, davant de la imatge de la Mare de Déu Salus Populi Romani, va donar les gràcies per l'èxit de la intervenció quirúrgica, dirigint una pregària per tots els malalts, especialment pels que va trobar durant els dies que va estar hospitalitzat.

«Agraeixo a tots els que han estat a prop meu amb les seves pregàries i el seu afecte durant els meus dies a l'hospital. No ens oblidem de pregar pels malalts i pels qui els atenen», va ser el tuit del Papa publicat el 14 de juliol al seu compte després del retorn al Vaticà, 10 dies després de l'operació al Policlínica Gemelli.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

El Regne i el seu signe

He de confessar que estimo molt l'Església. En les seves facetes diferents, la sento com l'espai en el qual he estat acollida per entrar en l'Amor de Déu misteriós manifestat en Jesús. Estimar-la no m'impedeix veure'n molts dels límits i pecats (que també són els meus). Però l'Església és com una primera sala d'entrada al Regne de Déu aquí a la terra. La veig com una mena d'«ambaixada» del que el Cel transcendent serà després de la mort. Atenàgores (filòsof del segle II) deia que l'Església és sagrament del Regne de Déu aquí a la Terra, i també de l'eternitat. Signe que conté el que significa. Allò significat és més enllà, és una realitat transcendent al signe, però el signe ja és part d'aquella realitat.

Així que el Regne de Déu a la terra és més ampli que l'Església. És per tot arreu, allà on les persones s'estimen, es respecten, compleixen la voluntat de Déu «en la terra com es fa en el Cel», són lliures i creatives, celebren la vida i agraeixen al Creador, lluiten «perquè tots tinguin vida, i la tinguin a desdir».

El signe o ambaixada, que és l'Església, molts s'esforcen per viure aquella forma de relació humana desitjada per Déu. Però per a les persones que treballen «d'ofici» en afers de l'Església, és imprescindible viure el Regne de veritat, per no estar sol «a l'ambaixada» veient retrats del país d'origen. Cal arrelar-nos en el Regne (el sacerdoti baptismal ens fa entrar en aquell misteri), establint amb totes les persones unes relacions basades en la caritat i la justícia, il·luminades per l'Esperit Sant. I des d'aquella vivència de la realitat misteriosa de l'amor diví, podrem estar en el signe i ser ambaixadors creïbles d'aquella meravellosa realitat sobrenatural que va començar a la família de Natzeret.

LETICIA SOBERÓN

 Tarraconense

Nou espai per a la interpretació històrica de l'acròpolis de Tarragona

Neix Tarracròpolis

JOAN BORONAT
Tarragona

La Tarragona romana, la medieval i la contemporània se superposen i permeten establir un relat per tal d'aprofundir en el coneixement de la història i el patrimoni de la ciutat.

Per interpretar i entendre tot aquest entrellat històric, ara es disposa d'un nou espai museogràfic, inaugurat el 14 de desembre de l'any passat. Es tracta de Tarracròpolis, dins del Museu Bíblic Tarraconense, destinat a explicar l'evolució històrica de Tarragona en el decurs de vint-i-tres segles.

Consta d'un parell de sales que, a la pràctica, són un recorregut geològic, històric i arquitectònic. El projecte, que ha comptat amb el suport de diverses institucions i entitats, té encara potencial per créixer, ja que a deu metres sota terra s'hi amaguen més de cent metres de galeries laberíntiques d'un refugi de la Guerra Civil, perfectament conservat i que va arribar a acollir set-centes persones per protegir-se dels atacs aeris.

La mostra se situa al subsol d'aquest museu i és justament des d'allà des d'on s'observa millor com el transcurs del temps i les diferents cultures que han passat per Tarragona hi han deixat rastre. Cal remarcar que l'edifici de l'actual Museu Bíblic va formar part de l'antic recinte de culte imperial i ja a l'edat mitjana va ser la cúria del vicariat. Segons el seu director, Andreu Muñoz, al segle XVI aquest espai es va convertir en l'arxiu de l'Església de Tarragona.

Tarracròpolis és el resultat de més de vint anys d'investigacions de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC) i el Museu Bíblic Tarraconense. A banda, també hi ha col·laborat el Consell Comarcal del Tarragonès, la Diputació de Tarragona, el Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Tarragona, l'arquebisbat de Tarragona, la Fundación Española para la Ciencia y la

Tecnología, i la Fundació Privada Mútua Catalana. La seva realització ha requerit tres anys de feina, amb una inversió de 80.000 euros.

L'espai, visitable des del començament, tant físicament com virtualment, a través del web de l'ICAC —la font d'informació—, d'acord amb la voluntat dels impulsors, ha de ser un reclam turístic més per a la ciutat. Alhora, tal com esmenta Josep Maria Macias, investigador de l'ICAC i un dels responsables científics del projecte, «esdevé un gran recurs pedagògic que posem a disposició de centres educatius i institucions, com una eina complementària en l'ensenyament de la història i el ric patrimoni de Tarragona».

Tarracròpolis consta de dues sales. A la primera hi ha una col·lecció d'inscripcions, algunes de les quals són rèpliques, que hi ha a Tarragona. Destaca especialment la que es conserva a l'interior de la Torre

Arquebisbat de Tarragona

des d'època ibèrica fins als nostres dies.

La segona sala, més austera a nivell de museïtzació, era una antiga cisterna, probablement romana, que va servir, com hem dit, de refugi antiaeri. Aquesta zona, en perfecte estat de conservació, té més de cent metres de túnels amb tres sortides a l'exterior. Serà accessible a la ciutadania a partir d'una mínima inversió consistent en la instal·lació d'uns quants punts de llum.

Visites organitzades

Evidentment, les visites a Tarracròpolis s'han vist condicionades pels efectes de la pandèmia, la qual ha fet escassejar l'activitat turística, tan dinàmica a Tarragona en circumstàncies normals, i que hom espera recuperar de cara al curs vinent. Malgrat això, algun guia turístic hi ha inclòs l'espai en la ruta per la ciutat.

Si més no, Tarracròpolis està rebent visites de caràcter acadèmic «de grups escolars que mostren especial interès de realitzar una visita diacrònica», assenyala Andreu Muñoz, director del Museu Bíblic Tarraconense.

Paral·lelament, la Unitat de Cultura Científica i la Innovació de la Universitat Rovira i Virgili (URV) ha estrenat oficialment una ruta teatralitzada oberta a la ciutadania, per donar a conèixer la figura de Lluís Pons d'Icart (1520-1578), un tarragoní que va ser jurista, apassionat per l'epigrafia i considerat precursor de l'arqueologia moderna. Va escriure també un compendi dels escrits gravats en pedra que hi havia a la ciutat.

L'activitat recorre diferents espais emblemàtics de la ciutat, com l'amfiteatre o el circ, així com diversos racons de la Part Alta que guarden relació amb el personatge i, entre ells, Tarracròpolis, al Museu Bíblic Tarraconense, on es guarda un dels fragments d'un epígraf, inscripció que va veure sencera i descriu Lluís Pons d'Icart.

Una de les zones, en perfecte estat de conservació, té més de cent metres de túnels.

de Minerva i que és la més antiga de la península Ibèrica. També s'hi exposa la rèplica de la *pileta* trilingüe hebraica de Tarragona, que és una rèplica d'una de les peces més excepcionals que es conserven del món hebreu antic, actualment al Museu Sefardí de Toledo. Les peces epigràfiques van acompanyades de codis QR amb què accedir a la seva representació virtual.

El recorregut a la primera estança inclou la visualització d'un audiovisual; dues maquetes recreen el recinte de culte imperial romà (el temple amagat de l'emperador August) i la catedral de Tarragona, que es va construir cap a l'any 1275, a l'època medieval. Hi ha també una col·lecció de gravats originals que mostren planimetries històriques i imatges de l'acròpolis, a mode de finestres obertes al passat, com ara la contemplació d'una de les cantonades de l'exedra del temple d'August i una col·lecció numismàtica,

LAUDATO SI

Demerval Jr

La creació és l'àmbit on Déu vol entrar en relació amb nosaltres

MN. CARLOS BOSCH FALGUERAS

Delegat de Joventut del bisbat de Barcelona

Per al poble d'Israel, el temple era el centre de la vida política, social, econòmica, religiosa... Sobretot era el lloc de la presència de Déu, on Déu habitava enmig del Seu poble. Sant Pau, coneixedor del culte jueu, diu als cristians de Corint que els nostres cossos són temples de l'Esperit Sant (cf. 1Co 6,19). A imatge del temple, juntament amb el papa Francesc, podem dir que «total la natura, a més de manifestar Déu, és lloc de la seva presència» (LS 88). La creació és l'àmbit on Déu vol entrar en relació amb nosaltres, manifestant i compartint la seva glòria, la seva Vida, la seva Santedat, perquè la seva joia sigui també la nostra, i la nostra joia sigui completa (cf. Jn 15,11).

Ara bé, aquesta presència pot passar desapercibuda als nostres ulls. Invertint la dita castellana, «*corazón que no siente, ojos que no ven*». Els cors endurits impedeixen als ulls contemplar la veritat i descobrir la presència divina que habita en la creació. Per a una conversió ecològica és necessari despertar la sensibilitat a la presència de Déu en l'altre i en la natura: «L'existència humana es basa en tres relacions fonamentals estretament connectades: la relació amb Déu, amb el proïsme i amb la terra. Segons la Bíblia, aquestes tres relacions vitals s'han trencat, no sols externament, sinó també dins nostre» (LS 66).

El camí de l'ascesi, de purificació, que tants sants han recorregut al llarg de la història, col·labora amb la gràcia per restaurar aques-

ta triple relació. Un camí ascètic de conversió ecològica només és cristià quan entenem la natura com a do rebut del Pare. En cas contrari, correm el risc o bé de situar-nos al centre de la realitat per dominar-la (antropocentrisme) o bé de situar la natura al centre de la realitat perquè en tinguem cura (ecologisme). El cristianisme no situa al centre de la realitat ni la persona ni la natura, sinó Crist. Un cop més, la fe respon amb un *et-et* i no amb un *aut-aut*, ja que estem cridats a «treballar i tenir cura» de la creació (cf. Gn 2,15).

Des d'aquesta centralitat de Crist a la creació, l'home serà capaç d'abandonar la seva falsa centralitat i reconèixer la veritable realitat de la creació: que és teofania de la glòria de Déu. Aquesta conversió suposa, en un primer moment, dues actituds fonamentals: «gratitud i gratuïtat» (LS 220). Un sol és el cor cridat a viure aquesta triple relació. No s'estima l'home quan es menysprea la natura, ni es cuida la natura quan es descarta la persona. Aquest cor és el que ha de morir com el gra de blat per donar fruit, ja que «no hi haurà una nova relació amb la natura sense un nou ésser humà» (LS 118).

Només entenent la natura (i no saltres en ella) com a criatura, entendrem com Jesús a l'últim sopar que «tot allò que és teu és meu» (Jn 17,10) i respondrem amb el desig de «retornar al Senyor tot el bé que m'ha fet» (Sl 116) i podrem i voldrem dir com Jesús «allò que és meu és teu» (Jn 17,10).

Foto: La natura és teofania de la glòria de Déu.

TESTIMONIS DE FE

ACN

ACN ofereix esperança i futur a través de la pastoral infantil

Sud-àfrica: un fràgil refugi per fugir de la pobresa i la violència

AJUDA A L'ESGLÉSIA NECESSITADA
Redacció

La vida d'un refugiat no és fàcil. Deixar-ho tot enrere i començar una nova vida en un país amb lleis, educació, llengües i expectatives culturals diferents requereix un període d'adaptació. El racisme i la discriminació, els problemes de salut mental a causa de traumes, als quals se suma la culpa del supervivent, així com la manca de papers i regularització són només alguns dels problemes amb els quals han de lluitar els refugiats a Sud-àfrica.

Sud-àfrica acull uns 270.000 refugiats i sol·licitants d'asil, però el nombre real d'immigrants documentats al país és molt superior. D'aquests refugiats, el 84% prové de l'Àfrica subsahariana, sobretot de Zimbàbue, Etiòpia, Nigèria, República Democràtica del Congo i Ruanda. Les raons principals per fugir a Sud-àfrica són la pobresa, la violència política i la guerra als països d'origen.

Per això, el projecte *Refugee Pastoral Care* (Atenció pastoral als refugiats), portat a terme per l'arxidiòcesi catòlica de Durban i subvencionat per Ajuda a l'Església Necessitada (ACN) des del 2013, és vital per als refugiats de Durban, una ciutat ubicada a la costa de Sud-àfrica. L'objectiu del projecte és proporcionar serveis pastorals i socials als refugiats, sol·licitats d'asil i migrants, amb la finalitat de tornar-los la dignitat, la fe i l'esperança perdudes,

tot facilitant-los refugi i implicant-los en tallers de guariment i en programes de cohesió social.

Cada alumne inscrit rep un uniforme escolar a principis d'any. El projecte per a la pastoral de refugiats de l'arxidiòcesi catòlica de Durban compta amb un programa de confecció d'uniformes escolars. Aquests són obligatoris a Sud-àfrica a totes les escoles públiques i en la gran majoria de les privades. Els uniformes desenvolupen un paper fonamental a l'hora de reduir la bretxa entre rics i pobres, perquè fan que tots els nens vesteixin igual quan són a l'escola.

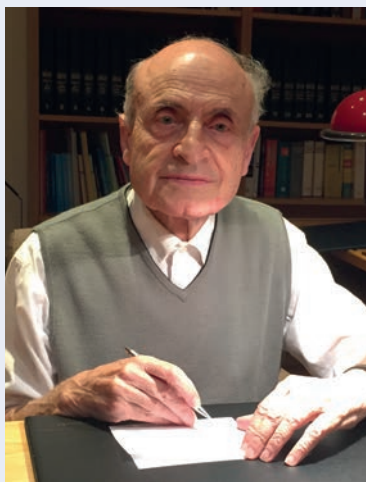
El projecte també inclou altres programes importants com el pagament de taxes escolars dels nens refugiats, aliments i allotjament per als refugiats acabats d'arribar, ensenyament de l'anglès als provinents de regions francòfones perquè es puguin integrar i del zulu (idioma local).

«La vostra col·laboració en aquest projecte ha transformat, al llarg dels anys, la vida de moltes famílies de refugiats. Amb ell, s'han millorat vides i s'ha promogut l'evangelització de tal manera que s'ha insuflat vida en existències destrossades. Gràcies a la vostra ajuda, hem aconseguit donar continuïtat a aquest projecte important, especialment en l'any 2021», assenyala Hupenyu Makusha, coordinador de l'organització.

Foto: Pastoral de refugiats dels espiritans a l'arxidiòcesi de Durban.

ESGLÉSIA I LLENGUA. LA MEVA EXPERIÈNCIA (II)

JOSEP RUAIX I VINYET
Eclesiàstic, gramàtic i escriptor

La redacció de *Catalunya Cristiana* m'ha demanat que continués la sèrie de les meves minime mòries sobre el tema del títol, sèrie que es va publicar en vuit articles o capítols durant els mesos de juliol-agost del 2020. Hi seguia, cronològicament, altres tantes etapes de la meva vida. En aquesta segona sèrie distribueixo el meu exercici memorístic per aspectes, concretament els següents: 1) Oratòria; 2) Estudis; 3) Poesia; 4) Traduccions; 5) Correccions; 6) Ensenyament; 7) Edicions; 8) Periodisme; 9) Història i música. Inevitablement, hi ha algunes repeticions respecte a la primera sèrie, però vistes amb un enfocament distint.

4. Traduccions

Segons la Bíblia (cf. Gn 11,1-9), la divisió lingüística entre els homes és un càstig diví a partir de l'intent de construcció de la torre de Babel, mostra d'orgull enfront del Senyor, divisió que queda superada el dia de la Pentecosta, quan els apòstols predicaven en la seva pròpia llengua però tots els estrangers presents a Jerusalem els entenien (cf. Ac 2,1-11). El fet és que existeix en el món una gran diversitat de llengües i alhora la necessitat de comunicació entre tots els éssers humans. Aquest problema s'ha resolt sempre amb les traduccions.

La mateixa Bíblia, escrita originalment en hebreu i en grec, ja va ser traduïda al llatí en els primers segles del cristianisme i la traducció oficial fou la de sant Jeroni (ss. IV-V), anomenada Vulgata. De fet, de traduccions se n'han fetes sempre i, naturalment, en l'Església també. Doncs bé, el qui signa ha exercit bastant, en el curs de la seva vida, aquesta activitat, activitat que actualment és facilitada per la traducció automàtica gràcies a la informàtica. Recordo que vaig tenir la primera notícia d'aquesta possibilitat escoltant una conferència del professor Ramon Cerdà el 15 d'abril de 1986, a Barcelona, dins un curs organitzat per l'Associació Professional de Traductors, Intèrprets i Correctors de Llengua Catalana. Però jo no m'he servit mai d'aquesta tècnica, que es presta sovint a males interpretacions, si bé resulta útil per als mitjans de comunicació que necessiten gran rapidesa.

Foto: Alguns dels llibres traduïts per l'autor.

Confio, humilment, d'haver pogut participar, amb la meua activitat traductora, de l'esperit de la Pentecosta

En aquest capítol de les meves minime mòries em limitaré a fer un repàs de les traduccions que he dut a terme en l'àmbit de la literatura eclesiàstica (també n'he fetes en altres àmbits, però poques).

La primera traducció en què vaig intervenir va ser d'un llibre en francès, escrit pel monjo belga A. Nocent i titulat, en català, *El futur de la litúrgia* (Ed. Estela, Barcelona 1962). Era un llibre de plena actualitat, perquè aleshores s'estava celebrant el Concili Vaticà II i, com sesap, el primer document estudiat pels pares conciliaris fou precisament el de la litúrgia. Val a dir que la traducció pròpiament dita la va fer el meu company Jordi Planes; jo hi vaig col·laborar. Van seguir quatre traduccions més del francès, amb repartiment de feina amb el mateix company i editades, tres per Estela i una per Edicions 62. Més endavant, vaig intervenir en la traducció del *Nou Testament* a partir de la versió castellana de J. Mateos (Madrid 1978).

Ja tot sol, vaig traduir-adaptar una sèrie de catecismes i llibres de religió, que no detallo perquè són molts (21); es van publicar entre els anys 1977 i 2018 i les llengües d'origen eren el castellà o l'italià. Només esmentaré el primer i el darrer (per ara): *És amb vosaltres* (4 vols., Madrid 1977) i *Youcat. Confirmació* (Barcelona 2018). Deixeu-me fer un comentari: en general, he observat que aquesta mena de llibres tenen poc temps de vigència i considero que és una llàstima, perquè han costat esforços per part dels autors,

eventualment dels traductors i de les editorials. Potser, en el món de la catequesi i de l'ensenyament, hi ha poca continuïtat i massa canvis. Valdria la pena que hi pensessin els qui en són responsables.

Intercalant-les amb les anteriors, vaig anar fent altres traduccions: del grec, el *Discurs a Diognet* (Barcelona 1979); del castellà, *Reportatge a Mossèn Sol* (Barcelona 1987), que destaco perquè l'original era molt ben escrit (per J.M. Javière) i vaig procurar conservar-hi la qualitat literària; del llatí, *Consulta universal sobre l'esmena dels afers humans*, de J.A. Comenius (Vic 1989), versió feta conjuntament amb el meu antic professor V. Esmarats; de l'alemany, *Forces benèfiques* (Barcelona 2008), un poema de D. Bonhoeffer; de l'italià o del castellà, vint-i-nou llibres o documents de cardenals, papes, organismes vaticans o personalitats eclesiàstiques, que van del 2009 al 2020; esmentaré només el primer i el darrer (fins ara): *Una cosa molt personal*, de C.M. Martini (Barcelona 2009), i l'encíclica *Fratelli tutti*, del papa Francesc (Barcelona 2020).

En fi, confio, humilment, d'haver pogut participar, amb la meua activitat traductora, de l'esperit de la Pentecosta, esperit de comunicació entre tots els homes per damunt de les diferències lingüístiques, diferències que ens separen, certament, però les quals, segons la visió actual, més que una maledicció bíblica, considerem que són una varietat enriquidora del conjunt de la humanitat.

PER QUÈ SOC CRISTIÀ?

A tots aquells que són cristians catòlics des del naixement, i en tradicions familiars religioses, els crida l'atenció i els impacta la mirada d'algú que és cristià per convicció a partir de les lectures i l'experiència. Per això he volgut compartir aquest recorregut iniciàtic al llarg de nou setmanes.

ORIO JARA
Director, guionista i productor catòlic

Aitana Montaner

Perquè soc un pecador

Com escrivia el teòleg anglès John Scott, el cristianisme és l'única religió del món que es pren seriosament el pecat i que proporciona un remei clar per guarir-lo. El pecat (i més concretament el pecador) és una part fonamental de la predicació del Crist, l'objectiu primordial de les seves paraules salvífiques. Com diu Jesús mateix: «El metge, no el necessiten els qui estan sans, sinó els qui estan malalts. No he vingut a cridar els justos a convertir-se, sinó els pecadors» (Lc 5,31-32). El Messies capgira la teologia de la seva època dirigint la mirada de Déu cap als miserables. Cap a aquells que estan encadenats al mal, a la vergonya de la immoralitat i, en la majoria dels casos, rendits a la tristor amb cinisme. Però Jesús no només els atén amb caritat, sinó que els converteix en fills predilectes del Déu pare: «Jo us dic que, igualment, hi haurà més alegria en el cel per un sol pecador que es converteix que no pas per noranta-nou justos que no necessiten convertir-se» (Lc 15,7). Tan enorme és l'amor de Déu pels pecadors que el seu propi fill va morir com a víctima propiciatòria per donar-nos una vida nova (1Co 15,3-4, Rm 5,10-11, Tt 2,14). Una salvació extraordinària, magníficament descrita per Pau: «Amb prou feines trobaríem

algú que volgués morir per un home just; més ben dit, potser sí que algú estaria disposat a morir per un home bo. Però Déu ha donat prova de l'amor que ens té, perquè Crist va morir per nosaltres quan encara érem pecadors» (Rm 5,7-8). Jesús ens vol alliberar a través d'un amor abundant (Rm 5,5-6). Dic «alliberar» perquè un dels preus de la vida en pecat és l'esclavitud (Jn 8,34). L'escriptor Mike Gayle va definir perfectament aquest sentiment dels pecadors: «Resisteixo les meves temptacions per sentir-me lliure.» Jesús ens adverteix: «Tot-hom qui peca és esclau» (Jn 8,34). Perquè el pecat sempre és fàcil, apel·la als nostres instints, a l'egoisme, i ens hi aficionem ràpid. Però malgrat la nostra feblesa, malgrat pecar i patir temptacions, Déu ens busca de manera personal (Gn 3,9), ens perdona quan ho demanem de tot cor (Pr 28,13), ens escolta quan ens penedim (Sl 32,5) i ho fa perquè ens estima incondicionalment (Mi 7,18). Ser cristià és la joia de saber que malgrat els nostres defectes, Déu ens salva, i que només ens cal demanar-ho amb humilitat: «Desitgeu coses que no posseïu; arribeu a matar per allò que anheleu, però no ho podeu aconseguir; lluiteu i us barregeu. Ara bé, si no posseïu, és perquè no demaneu com cal» (Jm 4,2).

SIGNES D'AVUI

Quan els bisbes parlen

Quan els bisbes parlen, sempre susciten diferents reaccions. De vegades, fins i tot, abans d'acabar de llegir-ne les notes. Representen una peça que volen captar per al seu joc polític, tant les dretes com les esquerres. Unes, per utilitzar-les en benefici propi. Altres, per oposar-s'hi per principi. Davant d'aquest panorama ja tradicional, el risc de parlar s'ha de traduir en silenci? Una conjuntura difícil. El discerniment, plantejat des de l'audàcia evangèlica, pot abocar a decisions incòmodes. En aquest moment, Espanya està instal·lada en una polarització política aguda sobre l'independentisme. Parlar és arriscar-se. No obstant això, la Conferència Episcopal Espanyola (CEE), presidida pel cardenal Omella, ha avalat la carta publicada per la Conferència Epis-

copal Tarraconense (CET) favorable als indults. El text de la CET afina de forma extrema la seva postura. La ratificació de la CEE ha estat cautelosa, carregada de *sfumature* (matisos). Els bisbes, entre els quals existeixen opinions diferents, opten per iniciar la solució del conflicte en comptes d'instal·lar-se en la crispació social.

Les reaccions han estat immediates. Unes favorables, majoritàries, per promoure un clima de distensió. Altres contràries, amb tota la seva artilleria mediàtica en acció. José María Aznar va donar el tret de sortida: «Són dies per apuntar i no

Els bisbes opten per iniciar la solució del conflicte

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

oblidar», que sona més a venjança i a esperit revengista, que a diàleg. Pablo Casado va tirar una bomba de dispersió amb molts arguments poc consistents. Un tema de fons consisteix a negar als bisbes la llibertat d'expressió, a voler-los recloure a la sagristia («les qüestions polítiques les hem de parlar els polítics», a donar-los prioritats («haurien d'estar més preocupats per les cues de la fam», com si aquest fos un tema al marge de la política, quan l'Església dedica nombroses energies a atendre els que són a les cues...). Els polítics, en comptes d'enfrontar-se als bisbes, podrien escoltar les instàncies polítiques internacionals, com el Consell d'Europa, que va molt més enllà de l'indult. Posar a la diana el cardenal Omella és una irresponsabilitat.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

FINESTRA A LA VIDA

La injustícia anònima de l'habitatge

Durant aquesta setmana, m'he assabentat de tres casos de desnonaments o de renovació injusta i abusiva del nou contracte.

És boliviana i fa molts anys que viu i treballa a casa nostra de manera legal. Compartia pis amb una altra persona per poder pagar el lloguer cada mes, per fer front a altres despeses i per enviar diners a la seva família, causa per la qual va emigrar del seu país, per ajudar els seus.

Una «empresa» va comprar tot l'edifici i va convidar els inquilins de l'immoble a marxar-ne o a duplicar-ne el lloguer. Resultat per a la meua amiga i la seva companya de pis: marxar del seu habitatge i cercar-ne un altre d'acord amb els seus ingressos. Amb la pujada injus-

ta de l'habitatge a Barcelona només ha trobat un pis molt petit dalt la muntanya de Torre Baró, allunyat del seu lloc de feina i amb unes condicions que —de moment— no pot rebutjar per no quedar-se al carrer.

Els altres dos casos són semblants. Malgrat que un encara és més dolorós. La meua amiga té més de setanta anys i tota la vida havia viscut en un pis del nucli Antic de Barcelona, amb una renda mínima. Allà havia cuidat els seus pares, fins a la mort de tots dos. Ara vivia relativament bé amb la seva jubilació anticipada —i no gaire generosa— que va haver de demanar per dedicar-se de ple a la cura dels seus pares, com a filla única que quedava en aquells moments.

Un pis ple de vida i de records que, un bon dia, els nous amos de tot l'edifici volen reformar per viure de la seva especulació. Records de gairebé un segle que molts aniran a parar en algun contenidor perquè al seu pis no hi caben.

I, sobretot, ha de deixar una vida plena d'amistats i de records als seus setanta i tants anys per viure en un altre barri molt allunyat del seu.

Els nous amos de l'immoble es deuen haver aturat a pensar en aquesta dona d'edat avançada?

Els nous amos de l'edifici pensen alguna vegada en els seus inquilins?

Monestirs medievals del Berguedà (IV)

Si l'any passat en aquestes rutes espirituals vam visitar les esglésies de la ciutat de Berga, aquest estiu continuem el nostre periple per la resta de la comarca. Coneixerem sobretot antics monestirs medievals, alguns d'ells amb més de mil anys d'història, que preserven elements artístics romànics i fins i tot preromànics de gran interès.

SANTA MARIA DE SERRATEIX

Seguint avall la conca del Llobregat, el Baix Berguedà ens ofereix una geografia menys muntanyosa i d'horitzons molt més amples. Ens dirigim cap al sud-oest de la comarca, a tocar del Bages i del Solsonès, de manera que el paisatge adquireix el caràcter propi de la Catalunya central: un tapís ondulat de camps de cereals, en aquesta època ja segats, amb algunes clapes de bosc de pi, alzina o roure. Per aquí i per allà van apareixent masies esparses.

Serrateix, de fet, és un petit nucli de cases i masos arrecerats al voltant de l'immens monestir de Santa Maria. La primera impressió que tenim d'aquest gran edifici és més aviat d'una fortalesa ben protegida per torres i murs ben gruixuts. El mateix campanar és ample, reforçat i coronat de merlets. A la banda sud, en una de les cantonades de la muralla s'alça una torre de defensa. A la plaça de davant l'església ens espera Josep Maria Badia, membre del patronat d'Amics de Serrateix, entitat que des de fa més de quaranta anys vetlla per la conservació i rehabilitació d'aquest conjunt. Ell ens farà de guia del monestir.

L'època comtal

Seguint el nostre amfitrió, anem a parlar l'església i de seguida quedem parats de la llargada de la nau. I en-

Santa Maria de Serrateix té un exterior fortificat.

El comte Oliba Cabreta, pare del famós abat, va fundar el monestir

cara ens sorprèn una altra cosa: tota ella és d'estil classicista, amb una capa de guix blanc que recobreix parets i volta, i amb imatges de sants a banda i banda; però la zona de l'altar, per contra, és totalment romànica, amb un absis propi d'aquest estil. Josep Maria Badia ens fa saber que, en realitat, tot el temple és romànic: «Al segle XVIII, en un moment d'esplendor del monestir, es va decidir renovar l'església. Però en lloc d'enderrocar-la i fer-la de nou es va optar simplement per recobrir els murs medievals amb aquesta decoració a base de guix. Per això, ara fa uns anys, quan es va decidir treure aquest afegit de la part del presbiteri, va aflorar l'absis romànic.» Abans d'avançar per la nau ens aturem davant d'un sepulcre gòtic, amb la figura jacent del difunt representat com a cavaller. El nostre guia ens diu que és el sarcòfag del comte Oliba Cabreta, fundador d'aquest monestir al segle X, i pare ni més ni menys que del famós abat Oliba.

Mentre anem cap a l'altar ens fixem en diverses imatges, com la de sant Isidre, patró de la pagesia, o la de sant Ramon Nonat, un dels sants naturals del bisbat de Solsona. L'absis romànic és d'una gran senzilla, i el que més ens crida l'atenció són les tres finestres verticals idèntiques que té: ens recorden altres conjunts de tres finestres que representen la Trinitat i que es troben

La capella dels Sants Màrtirs guarda les relíquies dels sants Urbici, Víctor, Zenó i Felícula, venerats a la contrada

L'església, d'estructura romànica, és d'una llargada considerable.

en alguns cenobis del Cister, encara que Santa Maria de Serrateix va ser sempre benedictí. Just per sota d'aquestes tres obertures hi ha una imatge de la Mare de Déu. I encara un altre element que destaca és un gran escó de fusta, «l'únic que queda del gran cadirat que hi havia a l'absis i que va ser cremat l'estiu del 1936», ens diu Josep Maria Badia.

A un costat i a l'altre d'aquest gran absis hi ha dues capelles més petites, construïdes en un gòtic tardà, amb una volta força florida. Una és la capella del Santíssim, i l'altra la dels sants Màrtirs, on es guarden les relíquies dels sants Urbici, Víctor, Zenó i Felícula, tradicionalment venerats en aquesta contrada. Els reliquiariis dels màrtirs estan situats en un retaule de fusta modern però d'estructura clàssica, i hi veiem els quatre sants amb les palmes a les mans, símbol d'haver vessat la sang per la fe en Crist. Els fidels que s'encomanen a aquests màrtirs esperen seguir la seva estela en el camí cap al cel, però

abans d'aquesta ascensió tan esperada caldrà davallar a la tenebra. Això és justament el que fem a continuació en el nostre recorregut; darrere del nostre amfitrió baixem unes escales que hi ha a prop d'aquesta capella i entrem en un espai baix i estret situat sota terra que no esperàvem. Josep Maria Badia ens diu que «aquesta és la primera església que van construir els monjos durant l'època dels comtes, excavada en part a la roca. Amb el pas del segle es va fer servir com a cripta funerària». Aquest lloc ens produeix una sensació ambivalent; d'una banda, una certa claustrofòbia per la poca alçada i estretor, però de l'altra, l'espai ens atrau d'una manera irresistible pel que té d'extraordinàriament antic i únic. No recordem haver vist mai una església tan primitiva i simple; de fet, aquí la simplicitat és tanta que es fa quasi impossible fer-ne una descripció. Ens queda clar que no ens trobem en un lloc qualsevol.

Glòries i batalles

Encara amb els ulls acostumats a la foscor subterrània, gairebé sense transició anem a parar al claustre del monestir, obert a la llum d'un radiant migdia d'estiu. Ara tot és increïblement lluminós. El claustre és d'un neoclàssic greu, sense gaires concessions a les floritures. Així i tot, no està mancat gràcia. En aquella època, al segle XVIII, Santa Maria de Serrateix gaudia d'un temps d'esplendor i es va poder emprendre aquesta obra de la qual, però, els monjos gaudirien pocs anys; el 1835 les desamortitzacions els van obligar a abandonar el monestir i va passar a ser parròquia. Des d'aquest claustre pugem per una escala que, d'entrada, no entenem on ens porta; aviat, però, ens adonem que acabem d'entrar al campanar, el mateix campanar robust que hem vist des de l'exterior. Ara que anem pujant per dins d'aquesta gran estructura ens fixem en un enorme arc gòtic que des de fora és completament invisible. El nostre guia ens fa saber que ens trobem dins d'un campanar medieval «del segle XIV, que va fer construir el rei Pere el Cerimoniós. En aquella època el monarca estava en conflicte gairebé permanent amb el rei Pere el Cruel de Castella, en la coneguda com la Guerra dels dos Peres. Davant del perill dels atacs, el Cerimoniós va fer fortificar alguns monestirs, com ara Poblet, i també Serrateix».

Algunes de les cel·les han estat curosament restaurades.

Quan per fi acabem de pujar l'escala de caragol i arribem al capdamunt obtenim una magnífica vista. Des d'aquí, és evident, es podia controlar amb prou temps per posar-se en guàrdia qualsevol moviment de tropes que vingués de l'oest. Però els nostres ulls se'ns en van cap al nord, cap a les feréstegues muntanyes del Cadí i el Port del Comte. Encara que no les tenim a tocar, d'aquí estant es mostren impressionants i desafidores. L'home contemporani hi puja i hi camina per plaer, però des d'aquest campanar de Serrateix podem intuir que l'home antic només les podia guaitar amb un gran respecte, i que tan sols en cas de necessitat es proposava travessar aquelles serres altives plenes de perills.

Josep Maria Badia ens assenyalava una roca que hi ha enmig d'un rostoll: «És el roc de sant Urbici, on segons la tradició va ser executat aquest màrtir del qual hem vist les relíquies a l'església.» La formació rocosa és singular, perquè es troba sola i aïllada, com si una mà gegantina l'hagués duta del no-res i l'hagués deixada enmig del blat. Ben a la vora hi ha una església que el nostre guia ens informa que és Sant Pere de Serrateix, i que feia de parròquia abans que aquesta funció passés al

monestir. És d'una factura molt senzilla, però deu ser tan antiga com el mateix cenobi, d'abans de l'any mil, perquè té els arcs de ferradura característics de l'art preromànic, com els que també vam veure fa unes setmanes a Sant Quirze de Pedret.

Després de gaudir d'aquestes magnífiques vistes tornem a baixar. Josep Maria Badia ens deixa entrar a diverses dependències que l'associació Amics de Serrateix ha anat restaurant amb els anys. La rehabilitació és especialment aconseguida a les cel·les del monjos que ostentaven certs càrrecs. Més de que de cel·les hauríem de parlar d'autèntiques cases dins mateix del monestir. Tenen més d'un pis i no hi falta de res: una gran llar de foc, armaris encastats, cuina, dormitori... Tot té un cert aire de casa pagesa, sobretot l'estança de la llar de foc. Les estances són austeres, però força espaioses i acollidores. De fet, al visitant li venen ganes de quedar-s'hi.

En aquestes càlides cel·les acabem la nostra visita al sorprenent monestir de Santa Maria de Serrateix. Ens acomiadem de Josep Maria Badia i li donem les gràcies per la visita tan completa que ens ha fet. Nosaltres continuem la ruta pel Berguedà per veure l'última església que ens queda: Santa Eulàlia de Gironella.

INFORMACIÓ I VISITES

Visites guiades ordinàries:
cada diumenge a les 13.00
Visites concertades per a
grups: 938 390 240
i a www.viveriserrateix.cat

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

El camí de Sant Jaume

Avui diumenge és Sant Jaume, i, com és sabut, quan Sant Jaume cau en diumenge té lloc l'Any Sant Compostel·là a Galícia; un Any que, a causa de la pandèmia, es perllongarà durant tot el 2022. Per aquest motiu, probablement durant els mesos que venen sentirem molt a parlar del Camí de Sant Jaume. Segurament, alguns de vosaltres us esteu plantejant de fer-lo, en la modalitat i recorregut que sigui i en grups d'amics, família o per parròquies. Hi ha també qui s'ho ha plantejat des de la solitud i el silenci de caminar només en companyia de la pols del camí, de fusionar-se amb el cel i la Creació, de reflexionar, de rebre i donar solidaritat i gaudir de la companyia ocasional de qui fa el mateix camí i vol viure la mateixa experiència. Tanmateix, tots hem sentit explicar algunes d'aquestes experiències, o fins i tot tenim algú conegut que l'ha fet. I en gairebé tots els casos, l'experiència ha resultat especial: «El camí et canvia», «no en tornes igual», el camí «t'ajuda a trobar-te a tu mateixa» o «el tornarà a fer»...

Seguir pels camins de Sant Jaume amb la idea de cercar una experiència espiritual única és una decisió important. Es tracta d'un

pelegrinatge, i cal preparar-lo, cal preparar-s'hi i, sobretot, cal posar-se en «mode» de cerca. Hi ha un camí físic, que es fa pas a pas, quilòmetre a quilòmetre, però hi ha un camí espiritual que és interior, personal i únic, on es busca la connexió amb el nostre interior, amb la llavor de Déu que portem en el nostre cor. Qui peregrina té davant seu una gran metàfora de la vida que li permet deslliurar-se de tot i cercar l'experiència necessària des de l'animitat i lluny de les etiquetes socials, laborals o religioses. De fet, podríem dir que qui peregrina a Santiago porta la seva vida i els seus anhels a l'esquena, en aquella petita motxilla.

A banda de les diverses tradicions que ens han arribat sobre sant Jaume, el que és cert és que la figura de l'Apòstol és un referent de les primeres comunitats cristianes, junt amb Pere i Joan. I destaca en una cosa, com ho recull el llibre dels Fets dels Apòstols: Jaume —malgrat possibles reticències inicials— es decanta decididament per la universalitat de la fe cristiana, per l'acollida dels pagans i per obrir les portes a tothom: «Per tant, soc del parer que no hem de posar obstacles a aquells pagans que es converteixen a Déu» (Ac 15,19). I

en aquest sentit, l'experiència del camí de Sant Jaume té d'alguna manera aquesta dimensió universal.

Som a les portes del mes d'agost, el mes que d'alguna manera marca la transició entre un curs i l'altre, que relaxa les nostres activitats pastorals i serveix per treballar les propostes futures. Potser també a casa experimentem un mes diferent. És cert que, en aquest any de pandèmia, l'estiu tornarà a ser segurament diferent per a molts de nosaltres, però també pot ser una nova oportunitat de retrobament personal, de recórrer una mena de camí de sant Jaume interior que ajudi a alliberar-nos de les pors que la pandèmia ens ha portat, de vèncer les dificultats que han aparegut a les nostres vides i d'afrontar les perspectives incertes que s'hagin dipositat en els nostres cors. Com quan fas el camí de Sant Jaume, en els moments actuals cal donar-nos permís per escoltar-nos a nosaltres mateixos i descobrir les respostes a les nostres preguntes més importants. Perquè normalment les respostes a aquestes preguntes les ha escrit Déu mateix dins els nostres cors.

Estimats i estimades, us faig arribar el meu desig d'un bon estiu.

**JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Escoltem la gent gran

Aquest diumenge celebrem la festa de Sant Jaume Apòstol, el primer a confessar la seva fe amb el martiri. És any jubilar perquè coincideix la festa en diumenge. Se celebra també, per primera vegada, la Jornada Mundial dels Avis i de la Gent Gran, una iniciativa del papa Francesc que reviuem d'ara endavant cada quart diumenge de juliol, en la proximitat de la celebració litúrgica de sant Joaquim i santa Anna, pares de la Mare de Déu i avis de Jesús, que, com sabeu, s'escau el 26 de juliol.

El papa Francesc va anunciar la convocatòria d'aquesta jornada després del res de l'Àngelus del diumenge 31 de gener d'enguany. El Sant Pare ha manifestat la seva preocupació per la gent gran des de l'inici del seu pontificat. El Papa ha denunciat reiteradament l'exclusió que pateixen les persones grans en la societat actual. I ho expressa amb claredat i contundència quan diu que «un poble que no custodia els avis, un poble que no respecta els avis, no té futur, perquè no té memòria; és un poble que ha perdut la memòria». (Missa a la capella de Santa Marta, 19 de novembre de 2013).

El lema escollit per a aquesta primera celebració de la Jornada dedicada a la gent gran és «Jo soc amb tu dia rere dia», inspirat en l'Evangeli (cf. Mt 28,20), molt adient per expressar la proximitat del Senyor i de l'Església a la vida de cada persona gran, especialment en aquests moments difícils de pandèmia.

«Jo soc amb tu dia rere dia» és una promesa de proximitat i esperança per-

què les persones joves i les persones grans puguin comunicar-se mútuament. No només els joves són cridats a ser presents en la vida de la gent gran, sinó que la gent gran té una important missió d'evangelització, d'anunci, de pregària i de guia dels joves en la fe i en la vida. Ells, amb anys de vida a les seves esquenes, saben prou bé allò que és realment important en la vida.

Molts avis han estat la porta per la qual molts infants i joves han accedit a l'encontre amb Déu. Ells han esdevingut els veritables catequistes dels seus nets. Així ho va expressar el papa Francesc quan va dir que la gent gran era la veritable baula per a la transmissió de la fe cristiana entre les diverses generacions (cf. Àngelus, 31 de gener de 2021).

Benvolguts germans i germanes, en ocasió d'aquesta primera jornada eclesial dedicada a la gent gran, us convido a cuidar les persones grans, perquè, com ha dit el Sant Pare: «Sovint els avis són oblidats i nosaltres oblidem aquesta riquesa de custodiar les arrels i transmetre-les.» (Àngelus, 31 de gener de 2021). Des de mitjan mes de juny passat, el dicasteri romà per als Laics, la Família i la Vida ha anat proposant diverses iniciatives que les comunitats cristianes poden realitzar per tal d'honorar les persones grans. Ara que gaudim de més temps lliure per les vacances, cuidem la gent gran i deixem que ens transmetin el seu valuós llegat. Aprofito aquesta ocasió per desitjar-vos un bon estiu.

COMENTARI DE LA PARAULA

Seure a la meva dreta i a la meva esquerra, no soc jo qui ho ha de concedir: ha estat reservat a altres pel meu Pare

GLORIA MONÉS

Segons Marc, serien Jaume i Joan els qui s'haurien apropat a Jesús perquè els reservés els llocs d'honor en el moment de la seva glorificació (Mc 10,35-37). Mateu ha volgut implicar-hi la mare dels Zebedeus: «Disposa que aquests dos fills meus seguin l'un a la teva dreta i l'un a l'esquerra en el teu Regne.» Jesús s'adreçarà directament a ells: «No sabeu què demaneu. Podeu beure la copa que jo beuré?» La locució semítica «beure la copa» denota una prova difícil. Ells, molt segurs de si mateixos, es veuen capaços d'afrontar el que sigui. Jesús els deixa clar que això no depèn d'ell: «Ha estat reservat a altres pel meu Pare.» El text usual en minimitza l'abast: «Serà per als qui el meu Pare ho té reservat.» Segons el Còdex Beza, Jesús descarta totalment els Zebedeus i indirectament els altres deu que pensen com ells, d'aquí que s'hagin indignat contra els germans. El messianisme de Jesús no està basat en el poder dels magnats de la terra que oprimeixen i tiranitzen. La lliçó és

ben clara: «No ha de ser així entre vosaltres, al contrari, qui vulgui esdevenir gran entre vosaltres, que es faci el vostre servidor, i qui vulgui ser primer entre vosaltres, que es faci el vostre esclau, com el Fill de l'home, que no ha vingut a ser servit, sinó a servir i a donar la seva vida en rescat per a tots.» El Còdex Beza avalat per les antigues traduccions llatines i siríaques, preserva al final uns consells que avui no han perdut validesa: «Mes vosaltres tracteu de créixer a partir d'allò petit i de fer-vos petits a partir d'allò gran. Quan entreu en un banquet al qual us hagin invitat, no us reclineu en els llocs d'honor, no fos cas que arribi un que és més honorable que tu, i acostant-se l'amfitrió et digui: "Situa't més avall", i quedis avergonyit. Mes si ocupes el lloc darrer i arriba un que és inferior a tu, l'amfitrió et dirà: "Asseta't més amunt", i això serà profitós per a tu.»

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS

Biblista i egiptòloga

Com era vist Egipte per part del poble d'Israel?

«He decidit d'intervenir a favor vostre, perquè he vist com us tracten a Egipte; us trauré de l'opressió d'Egipte per portar-vos al país dels cananeus, els hitites, els amorreus, els perizites, els hivites i els jebuseus, un país que regalima llet i mel» (Ex 3,16b-17).

La història del poble d'Israel es troba enllaçada des del seu esdeveniment fundacional, l'Èxode, amb Egipte. L'experiència d'alliberament experimentada marca l'esdevenir del poble sent recordada i actualitzada constantment, fent-ne memorial en la celebració de la Pasqua. Així, cada cop que es recorda la mà de Déu alliberadora, es recorda alhora l'opressió viscuda per part d'Egipte. A més, els interessos político-econòmics, que Egipte tenia sobre la zona de Síria-Palestina, van provocar que aquesta pressió i opressió, continués sent experimentada per part del poble quan ja estaven assentats a Canaà, visibilitzant-se d'una manera especial a través de la denúncia dels profetes. Així, en els oracles contra les nacions Egipte hi és present (Jr 46,1-26; Ez 29-32), constantment criticada pel seu paper d'opressor; una crítica que també apareix en altres moments quan els reis d'Israel volen posar la seva confiança en el faraó i no en Déu (Os 7,11; Is 36,6). A poc a poc, Egipte va esdevenint categoria teològica, és a dir, va condensant en la seva referència tot allò que suposa esclavitud, opressió, mal govern, idolatria... (Na 3,8-11), convertint-se en referent per a tot poble que actuï igual (Am 4,10), i alhora esdevenint una invitació a posar la confiança en Déu, font de salvació (Am 9,7; Mi 7,15), l'autèntic Senyor de la història, sempre al costat del seu poble.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Sant Jaume Apòstol

Lectura primera

Ac 4,33.5,12.27-33.12,1b.2

Herodes feu matar Jaume amb l'espasa

Lectura dels Fets dels Apòstols:

En aquells dies, el testimoni que els Apòstols donaven de la resurrecció de Jesucrist el confirmaven amb el poder que tenien d'obrar molts miracles i prodigis entre el poble. Els guardess'empportaren els Apòstols i els presentaren al sanedrí. El gran sacerdot començà així el seu interrogatori: «Us vam prohibir severament d'ensenyar res més en el nom de Jesús, però vosaltres heu omplert Jerusalem de les vostres doctrines i voleu fer-nos culpables de la sang d'aquest home.» Pere i els Apòstols contestaren: «Obeir Déu és primer que obeir els homes. El Déu dels nostres pares ressuscità Jesús, que vosaltres havíeu mort penjant-lo en un patíbul. La dreta de Déu l'ha enaltit com a Capdavanter i Salvador, per concedir al poble d'Israel la conversió i el perdó dels pecats. Nosaltres en som testimonis, i n'és també testimoni l'Esperit Sant que Déu ha donat a tots els qui l'obeeixen.» Ells, en sentir això, s'exasperaven i volien condemnar-los a mort. Més tard el rei Herodes feu matar amb l'espasa Jaume, el germà de Joan.

Evangelí

Mt 20,20-28

Vosaltres beureu el meu calze

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu:

En aquell temps, la mare de Jaume i Joan, fills de Zebedeu, anà a trobar Jesús amb els seus fills i es prosternà per demanar-li un favor. Jesús li digué: «Què demanes?» Ella li res-

Salm responsorial

66

Que Déu s'apiadi de nosaltres i ens beneeixi, que ens faci veure la claror de la seva mirada.

La terra coneixerà els vostres designis, i veuran tots els pobles la salvació.

R. Que us lloïn les nacions, Déu nostre, que us lloïn tots els pobles alhora.

Que s'alegrin els pobles i cridin de goig. Vós regiu el món amb justícia, regiu les nacions amb rectitud, i guieu els pobles de la terra. *R.*

La terra ha donat el seu fruit, el Senyor, el nostre Déu, ens beneeix.
Que Déu ens beneeixi, i el venerin d'un cap a l'altre de la terra. *R.*

Al·leluia

*Estel lluminós d'Espanya, apòstol sant Jaume,
el vostre cos descansa en la pau,
i la vostra glòria perdura entre nosaltres.*

pongué: «Maneu que en el vostre Regne aquests dos fills meus seguïn l'un a la vostra dreta i l'altre a la vostra esquerra.» Jesús contestà: «No sabeu què demaneu. Podeu beure el calze que jo he de beure?» Ells li diuen: «Sí que podem.» Els diu Jesús: «És cert, vosaltres beureu el meu calze, però seure a la meva dreta i a la meva esquerra, no soc jo qui ho ha de concedir; és per a aquells a qui el meu Pare ho ha reservat.»

Lectura segona

2Co 4,7-15

Portem la mort de Jesús en el nostre cos

Lectura de la segona carta de sant Pau als cristians de Corint:

Germans, portem el tresor del ministeri que Déu ens ha confiat com en gerres de terrissa. Així queda ben clar que aquest poder altíssim ve de Déu, i no pas de nosaltres. Quan les contrarietats ens envolten pertot arreu, no quedem del tot encerclats; quan no sabem com escapar-nos, a la fi trobem la sortida; quan els qui ens persegueixen ja en tenen a les mans, no quedem del tot abandonats; quan ens trobem per terra en la lluita, no arribem a perdre-hi la vida. Sempre i pertot arreu portem la mort de Jesús en el nostre cos, perquè també en el nostre cos es manifesti en el seu esclat la vida de Jesús. És ben bé així: nosaltres vivim, però per causa de Jesús sempre estem a mercè de la mort, i així la vida de Crist es manifesta en la nostra carn mortal. Jesús manifesta el seu esclat en la nostra carn mortal. D'aquesta manera, ni la mort no deixa mai de fer en nosaltres la seva obra, ni la vida en vosaltres. L'Escriptura diu: «Em sento ple de fe, i per això he parlat.» Nosaltres, doncs, que tenim el mateix Esperit de la fe, també ens sentim plens d'aquesta fe, i per això parlem, i sabem que aquell qui ressuscità Jesús, el Senyor, també ens ressuscitarà a nosaltres amb Jesús i ens portarà a la seva presència juntament amb vosaltres. Perquè tot això és en bé vostre; així la gràcia de Déu, que es multiplica a mesura que s'estén a molta gent, farà que sigui desbordant l'acció de gràcies a la seva glòria.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI I)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 1)

Juliol

25. DIUMENGE

Sant Jaume Apòstol (S), Vermell.
Lectures: Fets 4,33;5,12.27-33;121b-2 / Salm 66 / 2 Corintis 4,7-15 / Mateu 20,20-28
SANTORAL: Valentina, vg. i mr.

26. DILLUNS

Sants Joaquim i Anna (MO), Blanc.
Lectures: Èxode 32,15-24.30-34 / Salm 105 / Mateu 13,31-35
SANTORAL: beat Titus Brandsma, prev. i mr.

27. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 33,7-11;34,4b-9.28 / Salm 102 / Mateu 13,36-43. Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa: **Sant Cugat (MO)**, Vermell.
SANTORAL: Aureli, mr.; Celestí I, p.; Juliana i Semproniana, vg. i mr.; Pantaleó, mr.

28. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 34,29-

35 / Salm 98 / Mateu 13,44-46
SANTORAL: Caterina Thomàs, rel.; Nazari i Cels, mr.; beat Urbà II, p.; Ursus, ab.; Víctor I, p. i mr.

29. DIJOUS

Santa Marta (MO), Blanc. Lectures: Èxode 40,14-19.32-36 / Salm 83 / Joan 11,19-27
SANTORAL: Adam; Fèlix III, p.; Olaf, rei.

30. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Levític 23,1.4-11.15-16.27.34b-37 / Salm 80 / Mateu 13,54-58. O bé: **Sant Pere Crisòleg (ML)**, Blanc. Barcelona, Girona, Sant Feliu de Llobregat, Tarragona, Tortosa, Urgell i Vic: **beats màrtirs de Sant Joan de Déu (ML)**, Vermell.
SANTORAL: Abdó i Senén, mr.; Justí de Jacobis, b.

31. DISSABTE

Sant Ignasi de Loiola (MO), Blanc. Lectures: Levític 25,1.8-17 / Salm 66 / Mateu 14,1-12

El Sant 27 JULIOL

Santes Juliana i Semproniana

Les persecucions romanes van deixar màrtirs arreu de l'imperi, tant a Orient com a Occident. Les diòcesis de la Tarraconense compten amb diversos màrtirs d'aquells primers segles, com ara Juliana i Semproniana (s. III – 304), deixebles de sant Cugat i patrones de Mataró.

Quan sant Cugat, procedent del nord d'Àfrica, va arribar a territori català va aconseguir convertir al cristianisme molts pagans. Entre elles hi havia Juliana i Semproniana, que la tradició fa filles d'lluro, l'actual Mataró. Just després que sant Cugat fos martiritzat a causa de la seva fe, les dues santes, que no podien permetre que el cos quedés sense enterrar, de nit van anar a recollir-lo i el van sepulturar cristianament. Però no van tardar a ser descobertes, i també van ser jutjades. En no voler abjurar de la fe en Crist, santa Juliana i santa Semproniana van patir la mateixa sort que el seu mestre i van ser executades. La seva memòria se celebra juntament amb la de sant Cugat.

Ministres extraordinaris de la comunió

CONSOL MUÑOZ
Superiora general de les
Franciscanes Missioneres

Fa temps que veiem, cada vegada més, que, a les parròquies o centres de culte, hi ha persones que ajuden el prevere celebrant a distribuir la comunió a les misses dominicals. Això passa, com en moltes altres, a la parròquia de Sant Pere Nolasc, a la qual pertany la meva comunitat.

El diumenge 11 d'aquest mes de juliol, a la missa de les 12 del migdia, van ser presentades tres persones que havien estat designades pel nostre arquebisbe, Joan Josep Omella, a petició del rector, per a aquesta comensal de ministres extraordinaris de la comunió. Són tres dones que han seguit la formació requerida per a aquest servei, i que ho seran per a un període de tres anys, com consta a l'encàrrec que van rebre.

La Congregació per al Culte Diví i la disciplina dels sacraments, a la instrucció *Redemptionis sacramentum*, del 23 d'abril del 2004, especifica: «On per una veritable necessitat s'hagi difós la designació d'aquesta mena de ministres extraordinaris, correspon al bisbe diocesà, tenint present la tradició de l'Església, donar les directrius particulars que estableixin l'exercici d'aquesta tasca, segons les normes del dret» (n. 160).

I al núm. 158 expressa: «El ministre extraordinari de la sagrada Comunió

podrà administrar la Comunió solament en absència del sacerdot o diaca, quan el sacerdot està impedit per malaltia, edat avançada, o per qualsevol altra veritable causa, o quan és tan gran el nombre de fidels que s'apropen a la Comunió, que la celebració de la Missa es perllongaria massa...»

Ja la instrucció *Immensae caritatis*, del 1973, va dir: «El fidel designat ministre extraordinari de la sagrada comunió i degudament preparat s'haurà de distingir per la seva vida cristiana, per la seva fe i els bons costums. S'esforçarà per ser digne d'aquest nobilíssim encàrrec, cultivarà la devoció a la sagrada Eucaristia i donarà exemple a la resta de fidels de respecte al Santíssim Sagrament de l'altar.» Em semblen impecables les condicions que ha de tenir la persona que distribueix la comunió.

Al paràgraf anterior hem vist que el ministre extraordinari de la comunió «donarà exemple a la resta de fidels de respecte al Santíssim Sagrament de l'altar». Per posar un exemple, em sembla de rigor, que la manera de vestir d'aquests i aquestes ministres ha d'anar d'acord amb el servei que realitzen, perquè, de vegades, sobretot a l'estiu, s'han vist indumentàries poc adients per realitzar la funció de distribuir la comunió.

Postals des d'Andalusia

Alfonso Crespo, sempre proper

De tant en tant, Alfonso Crespo, un sacerdot cordovès que viu a la diòcesi de Màlaga, m'envia alguns dels seus llibres, escrits des de l'afany d'una pastoral propera i viva, fraternal i apassionada. L'últim que he rebut es titula *Querido Timoteo... Cartas de ánimo a un cura... y a su comunidad*, editat per PPC. L'ha dedicat «al presbiteri de Còrdova, en el qual vaig néixer, amb reconeixement; i al presbiteri de Màlaga, on vaig créixer, amb agraïment». A la contraportada, l'Alfonso ens deixa clar el seu objectiu: «Apropar-nos d'una manera assequible la història d'una relació que es converteix en una pàgina exemplar d'acompanyament espiritual. Els personatges centrals del relat són l'apòstol Pau i el seu deixeble Timoteu.»

I brilla com a objectiu del seu assaig «conèixer millor la vida del sacerdot, la carnadura humana del pastor al capdavant del seu ramat: el seu creixement i crisis personals i l'evolució espiritual de la comunitat a la qual acompanya».

Amb un estil senzill i clarivident ens ofereix la relació de Pau de Tars, amb Timoteu i els seus grans ensenyaments pastorals. Val la pena endinsar-se a les pàgines d'aquest llibre, poblat d'horitzons pastorals i de consells lluminosos, que marquen rutes noves per il·luminar camins i senders.

Gràcies, estimat company, paísà i amic, per les aportacions constants que ens brindes als teus llibres, tan senzills i pràctics, com ardents i propers. «No tot està perdut», diu l'Alfonso, a les seves línies finals. «Déu continua trucant a la nostra porta.»

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Moltes gràcies, Mn. Jaume Aymar

Hem rebut la notícia que el nostre Mn. Jaume Aymar, amic i pastor del nostre poble, fa un pas al costat i deixa la direcció de *Catalunya Cristiana* i de Ràdio Estel.

Des d'aquesta finestra, demano un ferm reconeixement de la gran obra de comunicació que ha dirigit durant tots aquests anys, tant al setmanari d'informació cristiana i humana com a l'emissora.

El nostre amic Jaume, per on passa, deixa empremta, sense cap dubte, i, tots els que l'hem conegut i tractat, des de Sant Jeroni de la Murtra, Badalona, Calonge, la Universitat i Ràdio Estel, hem estat sempre pendents de les seves homilies i reforçats, després, per la «Paraula Viva de Jesús que ens ha comunicat amb la intercessió de Maria, Mare de l'Amor i mestra de la comunicació silenciosa» tal com ell ens diu en el darrer article a les pàgines 16 i 17.

Jaume, no t'allunyis gaire perquè et necessitem.

GENÍS DE TERA DOMÈNECH
Badalona

Tenir cura del planeta

Necessitem un canvi amb una economia més sostenible que funcioni tant per a les persones com per a les plantes.

Hem d'actuar amb la responsabilitat d'éssers humans que no se senten posseïdors de la Terra ni de la seva riquesa, sinó com a usuaris que la cuiden i que volen deixar el planeta en les millors condicions per a les noves generacions.

La Terra és un sistema en el qual tot està interconnectat i, per tant, som responsables del seu mal ús i de la seva destrucció. Hi ha una íntima connexió entre el sentir de la vida i la cura del planeta i això

s'entén amb una fraternitat humana que només s'explica en el context d'una harmonia planetària.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE
Granollers

Despenalitzar l'insult

Per moments, la nostra societat es degrada moralment. Quan el Congrés accepta a tràmit la proposició de llei per despenalitzar la «manca de respecte», ens hem de preocupar. Pretenen suprimir del Codi Penal els articles contra les injúries a la Corona, els ultratges a Espanya, a les comunitats autònomes i els seus símbols, les ofenses als sentiments religiosos i l'enaltiment del terrorisme, perquè diuen que «provenen de la dictadura i, per tant, no tenen cabuda en un sistema democràtic plural».

El primer i fonamental per a una convivència bona i sòlida és el respecte entre els que han de conviure, ja sigui en l'àmbit familiar, laboral o social. No es pot agredir ni amb paraules ni amb fets qui no comparteix la meua ideologia. És qüestió d'educació i de principis. No es pot injuriar argumentant que és llibertat d'expressió perquè la llibertat suposa un respecte, aquest mateix que exigeixes per a tu. On queda la llibertat del calumniat?

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

ELS CAMINS DEL SENYOR

Santa Maria de Segueró: el panteó dels Noguer (Beuda, la Garrotxa sobirana)

A l'època en què l'agricultura era la primera activitat econòmica de Catalunya es deia: «Si voleu saber qui són els més rics d'aquesta terra: el Noguer de Segueró, el Sobirà de Santa Creu i l'Espona de Saderra.»

Santa Maria de Segueró és, alhora, l'església parroquial del poble de Segueró, i el panteó de la família Noguer.

És una construcció romànica del segle XII, d'una sola nau i absis semicircular que conserva part de la decoració de tipus llombard amb un fris de dents de serra sota el qual hi ha les arcuacions que aixopluguen petites espitlleres.

Al segle XV l'edifici fou fortificat amb l'aixecament d'una planta que seguia el perímetre de l'església.

L'interior també ha sofert modificacions en època barroca.

La porta d'entrada, a ponent, té arcs en gradació, llinda i timpà llis. A sobre hi ha un ull de bou i una barbacana.

La façana està coronada per un campanar de torre amb teulat a dues aigües bastit sobre l'antiga espadanya de dos ulls.

Conserva el forrellat original amb

forma de cap de dragó.

Situada darrera l'altar major de l'església trobem la imatge gòtica de la Verge Maria amb el seu infantó, feta d'alabastre de les pedreres properes i policromada amb colors forts: vermells, blaus i grocs. La Verge va amb corona i està abillada amb una túnica i vestit vermell cenyit per un cordó; porta el seu fill al braç esquerre, vestit de groc, que beneeix amb la mà dreta i amb l'esquerra guarda un llibre. Aquesta imatge sedent de Santa Maria va ser realitzada en el decurs del segle XIV.

La pica baptismal de l'església correspon al segle XVIII, moment en què es realitzaren reformes i decoracions al temple. Està ornada amb grans fullatges estilitzats i fa 80 cm d'alçada i 85 cm de diàmetre. Al cor del temple hi ha l'orgue de pedals, de fusta policromada, realitzat en la mateixa època.

Procedents d'aquesta església, es guarden al Museu d'Art de Girona les taules del segle XVI, realitzades pel mestre renaixentista Pere Mates que representen escenes de l'Antic i el Nou Testament.

Més info: <https://coneixercatalunya.blogspot.com/>

ANTONIO MORA
VERGÉS

Editor del blog
coneixercatalunya.blogspot.com

Jordi Giró París, filòsof i expert en el diàleg amb l'islam i el judaisme

«Ser creient demana tenir cintura per distingir l'essencial del que no ho és»

JAUME AYMAR RAGOLTA
Director

Doctor en Filosofia per la Universitat de Barcelona amb una tesi sobre el pensament polític de Jacques Maritain i Carles Cardó, Jordi Giró París ha estat professor durant més de vint-i-cinc anys. Actualment és inspector del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya i vicesecretari general de l'Institut Internacional Jacques Maritain. És expert en el diàleg amb l'islam i amb el judaisme.

Quina és la vigència del pensament polític de Jacques Maritain?

Jacques Maritain és el pensador polític del Concili Vaticà II. Representa un canvi de mentalitat general del catolicisme, que passa d'enyorar el règim anterior a acceptar la democràcia i sumar-s'hi de manera profusa. Es considera que la democràcia és el millor dels sistemes pels quals els cristians hauríem d'apostar.

Hem passat de la política entesa com l'art de la polis, l'art reservat als filòsofs, a l'art més denigrat.

I això ens passa perquè tenim una concepció de la política excessivament restringida. Identifiquem la política en relació amb els partits polítics i l'assalt al govern. Precisament, Maritain desenvolupa una forma d'entendre la política que va més enllà de l'estatalització, o de la conquesta del poder a través de partits polítics. Per a ell, el fonamental és la construcció de la societat o del cos polític, en què el compromís polític no és només formar part d'un partit sinó ser capaç de comprometre's en la societat a través d'una multiformitat d'associacions, bé siguin directament relacionades amb la tradició religiosa, bé amb les ONG, o bé amb altres circumstàncies que precisament ens ajudin originalment a entendre com ens hem de vincular amb la polis. Per tant,

«Per a Maritain, el compromís polític no és només formar part d'un partit sinó ser capaç de comprometre's en la societat»

en aquest sentit, els cristians estem cridats especialment a formar part d'aquest món polític tant sigui militant en partits polítics com en associacions. Arcadi Oliveres provenia precisament d'aquest àmbit, el de l'associacionisme.

Quan Arcadi Oliveres i Teresa Forcades decideixen fer una opció política partidista, aquest model no reïx. És que potser el seu paper hauria d'haver estat més el de profetes que el de la militància activa?

Maritain va escriure als anys trenta *Humanisme integral*, que després s'ha convertit en un dels elements fonamentals que ha ajudat tota la tradició de l'humanisme cristià a vincular-se amb el món polític. Ell proposa una nova cristianitat, de manera totalment diferent de com el món medieval entenia les relacions entre l'Església i la societat. Es tracta de repensar la democràcia des d'una base evangèlica, des del cristianisme. Considera que als anys trenta hi ha una massa crítica de població prou important

Celebració del lliurament de la Creu de Sant Jordi al GTER (Grup de Treball Estable de les Religions), el maig del 2015. Giró en va ser membre representant de la comunitat catòlica, juntament amb el Dr. Matabosch, durant 10 anys. La resta dels membres representen oficialment les comunitats islàmica, jueva, ortodoxa i protestant.

Maritain i Cardó, des d'òptiques diverses, defensaven estats plurinacionals.

Maritain, més que d'estats plurinacionals, parla de l'obertura a noves maneres d'entendre l'organització social i política. D'alguna manera, ell ja va preveure la Unió Europea. Però la distinció que ell proposa entre Estat i Nació és per unir d'una altra manera. Cardó, tot i que des d'una altra perspectiva, però molt propera a la de Maritain, considera que cal desenvolupar la plurinacionalitat dins d'Espanya.

Es podria encarnar aquest somni de Cardó en el moment actual?

Hauríem de ser capaços de passar de parlar d'Espanya a les Espanyes, i hauríem de ser molt originals. Hem viscut un moment molt tens entre diferents opcions que ens ha dut en una mena d'atzucac. En podem sortir si apliquem fórmules originals.

Món islàmic

Com el va marcar personalment l'experiència de viure al Marroc en la seva comprensió del món islàmic?

Fa 18 anys, seguint l'espiritualitat de Carles de Foucauld, vam anar

com perquè siguin els catòlics els que facin aquesta reformulació de la política democràtica. Als anys cinquanta, al llibre *L'home i l'Estat*, planteja una cosa absolutament diferent. Al final de la seva vida ve a dir que, de fet, els catòlics hem sigut infidels a aquesta vocació política i que ja només ens queden les minories profètiques.

Què vol dir minories profètiques?

Persones que dins de l'àmbit social i polític tenen una veu especial, nova, diferent. Per tant, ens cal molta originalitat. Els esquemes que hem tingut fins ara, o bé de militar en partits polítics o bé de no militar-hi, s'han de repensar d'una altra manera. De fet, vivim en una societat molt secularitzada en la qual les opcions religioses s'entenen massa com una mena d'opció particular. Es tendeix a veure que el món religiós és un món privat, sense una dimensió pública, i aquesta és una de les coses que precisament l'islam ha fet trontollar en el món europeu.

Cada dia és una nova oportunitat per aprendre

Gestionant capacitats
www.emiser.es · 938 46 61 11 · emiser@emiser.es

«Hem d'assumir que el contacte amb l'altre és una oportunitat per rellegir la nostra fe i manera d'entendre el món»

a viure al Marroc. En aquells moments jo era professor d'ètica social i política a la universitat i volia tenir l'experiència vital de ser minoria cristiana en un món islàmic, i comprendre la situació de les persones que arriben a Europa procedents del Marroc. L'islam és un fenomen molt complex i diferent. Al Marroc, per exemple, és impossible ser autòcton i ser cristià, i en canvi sí que es pot ser marroquí jueu. El món del Marroc i el món islàmic en general té uns ritmes socials que encara relacionen socialment amb la religió. Durant el Ramadà, tota la societat s'atura i els ritmes canvien.

Una de les seves preocupacions és l'educació reglada de la religió islàmica. Com veu aquest tema de tanta actualitat?

Sobre aquesta qüestió parlaré a títol personal, no com a inspector del Departament d'Educació. Crec que és una assignatura pendent que feia molt de temps que tocava solucionar i, finalment, aquest curs s'ha fet una primera experiència pilot en una sèrie de centres. La matèria de religió islàmica a l'escola pot ajudar moltíssim que els nens musulmans tinguin elements de coneixement de la pròpia tradició, a més del pensament i l'educació que puguin rebre a través de les mesquites. Felicito el Departament d'Ensenyament i tots els qui estan intentant fer aquesta tasca, perquè

és molt important que puguem ajudar tota una generació de nens, de joves, que són catalans i de religió islàmica, que puguin reflexionar, amb les armes que tenim tots, sobre què és l'essencial en la seva fe i què és l'accidental. Potser així ajudarem que els fanatismes siguin molt més difícils de contagiar. Una persona amb un mínim de formació acadèmica per comprendre quin és el sentit de la religió, de seguida es malfiarà d'algué que li està venent una forma esbiaixada, fanàtica, violenta d'expressió de l'islam. És a partir de la capacitat de pensar de cadascun de nosaltres, com ens podem fer creients en el món del segle XXI.

Què ens pot dir del tema dels casaments interreligiosos i interculturals?

Fa anys vam publicar al GRIC (Grup de Recerca Islamocristiana) un llibre-manual de les relacions de parella: què passa quan un/a musulmà/ana i un/a cristià/ana s'enamoren i decideixen formalitzar la seva relació? La majoria de decisions que han de prendre són culturals i de costums i, en aquest sentit, hi tenen un paper important les expectatives de les famílies. Actualment és una realitat petita a casa nostra, però d'aquí a deu anys serà molt més extensa, com ja passa a França. Encara som a temps de formar persones, a les esglésies i mesquites, perquè puguin acompanyar aquestes parelles.

En els darrers anys com ha anat variant la nostra percepció de l'islam, si és que ha variat gaire?

La presència dels musulmans a la nostra societat l'hauríem de veure en positiu. Vivim en un món interdependent, en què el pluralisme religiós és imparabile. Hem d'assumir que el contacte amb l'altre és una oportunitat per rellegir la nostra fe i manera d'entendre el món. D'altra banda, tenim una ignorància absoluta del que significa l'islam, la seva cultura, la seva pluralitat. Ja tenim una primera generació de persones musulmanes que han estat educades a Catalunya. En aquest sentit, un llibre que recomano per entendre la vivència de l'islam entre nosaltres és *Que Al·là em perdoni* (Columna), de Laila Karrouch. En l'actualitat ser creient demana tenir cintura, flexibilitat, per saber distingir què és l'essencial de la nostra tradició religiosa del que no ho és, i fer una mena de negociació amb nosaltres mateixos per veure què mantenim de la pròpia identitat i com ens acostem a la transcendència al costat de les altres religions.

Ahmed Benallal i Jordi Giró (a l'esquerra), copresidents (musulmà i cristià) del GRIC Barcelona, presentant el llibre del qual són coeditors: «Les parelles mixtes islamocristianes. Un amor transgressor que posa a prova prejudicis i fronteres» (Ed. Claret, 2017).

20

LES SITUACIONS 'IRREGULARS' requereixen una atenció adequada

Els Pares sinodals mostraren molt interès a sortir al pas de la difícil situació en què es troben alguns matrimonis que, pel motiu que sigui, no han aconseguit superar algunes dificultats que han posat en risc la continuïtat de la seva unió i, de vegades, han provocat la ruptura.

«L'Evangeli de la família també alimenta les llavors que encara no han madurat, i serveix de base per a la cura de les plantes que s'estan marcint i no han de ser abandonades» (AL 76).

L'afany de descriure allò que és essencialment el sagrament del Matrimoni, i les seves implicacions segons els ensenyaments de l'Església, no han impedit al papa Francesc el reconeixement explícit d'altres formes de matrimoni que són una realitat en altres tradicions religioses i que han de ser respectades.

«Recordant la lliçó de la Bíblia, segons la qual tot fou creat per Crist i per a Crist, els Pares sinodals van recordar que l'ordre de la redempció il·lumina i completa l'ordre de la Creació.

Per tant, el matrimoni natural es comprèn plenament a la llum del seu acompliment en el sagrament: només fixant la mirada en Crist podem conèixer la profunda veritat de les relacions humanes. [...] Aquesta centralitat de Crist ens ajuda a comprendre allò que constitueix el bé dels cònjuges, que inclou la unitat, l'obertura a la vida, la fidelitat, la indissolubilitat i, en el matrimoni cristià, també l'ajuda mútua en el camí vers la plena amistat amb el Senyor.

El discerniment de la presència de les 'llavors de la Paraula' en altres cultures també es pot aplicar a la realitat del matrimoni i de la família. En les diverses formes de matrimoni existents en altres tradicions religioses, hi ha aspectes positius a més dels propis del veritable matrimoni natural, tot i que no és fàcil descobrir-los.

Podem realment afirmar que totes les parelles que vulguin iniciar una nova família que ensenyi als infants a alegrar-se per cada acció que es proposi vèncer

el mal —una família que mostra que l'Esperit és viu i actiu—, seran objecte del nostre agraïment i de la nostra estimació, siguin els que siguin el poble, la religió o el país als quals pertanyin» (AL 77).

No ens ha de sorprendre que, en l'Església mateixa, en ocasions ens trobem amb parelles de fidels que, per motius diversos, no són un reflex fidel del model de matrimoni i de família que reuneix les característiques que, des del punt de vista cristià, poden ser considerades essencials. Aquest és el cas de les parelles que viuen en situacions anomenades *irregulars o imperfectes*.

«La llum de Crist ressuscitat il·lumina totes les persones (cf. Joan 1). L'observació de la realitat amb els ulls de Crist inspira l'acció pastoral de l'Església envers els fidels que simplement conviuen, els qui han contret matrimoni civil i els divorciats tornats a casar.

Seguint la pedagogia de Déu, l'Església mira amb amor els qui participen en la vida eclesial de manera imperfecta: demana per a ells la gràcia de la conversió, els encoratja a fer el bé, a ajudar-se l'un a l'altre amb amor i a servir la comunitat en la qual viuen i treballen.

Quan una parella unida de manera imperfecta aconsegueix una estabilitat notable mitjançant un vincle públic —i es distingeix per un afecte profund, la responsabilitat en l'atenció als fills i la capacitat de superar les proves—, la situació en què es troben pot ser vista com una oportunitat per orientar-la vers la celebració del sagrament del Matrimoni, sempre que això sigui possible» (AL 78).

En aquests casos, és evident que la situació de cada parella requerirà la reflexió oportuna per aconseguir que rebi un ajut que respongui adequadament a cada situació. Aquí Francesc al·ludeix per primera vegada al *discerniment acurat* que sant Joan Pau II ja havia descrit.

«Davant de situacions difícils i famílies ferides, sempre cal recordar el principi general: “Per amor a la veritat, els pastors han de ser conscients que estan obligats a exercir un acurat discerniment de cada situació”.

El grau de responsabilitat no és el mateix en tots els casos, i pot haver-hi factors que limitin la capacitat de decisió. Per tant, mantenint ferma la doctrina de l'Església, els pastors han d'evitar els judicis que no tinguin en compte la complexitat de les diverses situacions, i cal que considerin amb summa atenció com les persones experimenten i pateixen a causa de la seva condició» (AL 79).

- Quines actituds cal adoptar davant les *situacions irregulars* a les quals el papa Francesc ha al·ludit?
- En quins aspectes l'acció pastoral de l'Església ha de canviar per poder atendre aquestes situacions de manera adequada?

Espanya és ara, com a mínim, un grau centígrad més càlid que als anys seixanta.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

L'escalfament climàtic s'accelera al nostre país

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

El canvi climàtic és un problema important per a tot el nostre planeta. Cal que tots els estats en prenguin més consciència per fer-hi front de debò. Però sembla que a Espanya s'intensifica més que a altres llocs, segons un informe que hem pogut conèixer de part de l'Agència Estatal de Meteorologia (Aemet). És a dir, que al nostre país l'escalfament s'accelera. Així ho afirma Rubén del Campo, portaveu de l'Aemet. I aquest escalfament comporta també una minva de les precipitacions hídriques amb conseqüències funestes. Les estadístiques ho mostren: el país és ara, com a mínim, un grau centígrad més càlid que als anys seixanta i les precipitacions han disminuït d'uns 18 litres per metre quadrat de mitjana anual. Als anys seixanta es calculava que l'increment de temperatura era de 0,1°C per dècada, però ens trobem que aquest índex ha anat creixent i a l'última dècada ja ha estat de 0,3°C. Això s'ha obtingut fent els càlculs amb tot rigor des de l'any 1960. Es veu que Espanya, potser per influència de la mar Mediterrània, és més sensible al canvi climàtic.

Suposo que recordeu que el 2015 molts països (Espanya entre ells) firmaren a París un acord que fixava com a objectiu mundial aturar la pujada de la temperatura, fent que, com a mínim, no arribés l'augment a 1,5°C abans del 2100. Els estats que s'hi

comprometeren havien de posar tots els mitjans possibles per aconseguir fer realitat aquesta proposta (entre altres mitjans per aconseguir-ho, hi havia el de substituir els vehicles amb motor de combustible per vehicles elèctrics). I ara veiem que, pel que fa a Espanya, si per part del govern tot continua igual com fins ara, difícilment es podrà aconseguir el propòsit, perquè si a cada dècada el país s'escalfa de 0,3°C, un càlcul molt simple diu que l'any 2100 haurà augmentat la nostra temperatura de 2,4°C. Això comptant que no augmenti més aquest 0,3°C. I, si continués fent-ho —per la tendència que s'ha vist, sembla que anirà creixent—, seria molt pitjor. A més, ara ja s'ha superat en cert sentit el llistó posat a París de no passar de l'1,5°C, si ens mesurem a partir de l'època industrial. D'aleshores ençà, ens diu l'Aemet, la península Ibèrica ha experimentat un augment de 1,6°C de temperatura mitjana.

Què hi podem dir, a tot això? Poc hi podem fer, és clar. Però em sembla bo que en prenguem consciència, i això m'ha motivat a escriure aquesta setmana el que us acabo d'explicar. Una de les coses que s'ha començat a fer a casa nostra és iniciar la substitució dels cotxes actuals pels de tracció elèctrica. Benvinguda sigui aquesta iniciativa, però caldria emprendre'n d'altres...

La reina és qui cohesiona la colònia i pon els ous (entre mil cinc-cents i dos mil al dia).

TRADICIONS APÍCOLES (4)

L'abella mare

L'abella mare, o reina, té el cos molt més gran que no pas les obreres i no treballa en la fabricació de les bresques, car la seva funció és pondre ous quan la fecunda l'abellot. La reina sol viure entre 3 i 5 anys. Perquè una larva de femella esdevingui reina ha de ser alimentada amb la gelea reial —o «pasteta»—, que és una substància segregada per les glàndules mandibulars de les obreres joves i serveix per al primer nodriment de les cries i, sobretot, per al nodriment de la futura reina durant tot el seu desenvolupament, que dura 16 dies, ja que si al tercer dia la gelea reial és substituïda per mel, llavors, al cap de 21 dies apareix una obrera.

Quan neix una nova reina, l'anterior reina abandona el rusc amb la meitat, més o menys, de la colònia que s'aplega entorn de la reina vella amb la finalitat de formar un eixam i a la recerca d'un nou habitatge, en un moviment que els apicultors anomenen eixamenar (cast., *enjambiar*). La reina és qui cohesiona la colònia i pon els ous (entre mil cinc-cents i dos mil al dia), mentre que les obreres —les abelles estèrils— són les encarregades del bon funcionament de la vida comunitària a través del desenvolupament de variades tasques al servei de la colònia com ara segregar la cera, construir les bresques, netejar i defensar el buc i regular-ne la temperatura; un conjunt de tasques que les abelles van realitzant en diversos moments o etapes de la seva vida.

Les abelles obreres s'encarreguen de produir la gelea reial, de nodrir les

larves i de sortir a recollir el nèctar, pol·len, pròpolis i l'aigua necessària per dissoldre la mel quan cristal·litza. L'aigua que apleguen les obreres s'empra, també, per dissoldre l'aliment que les abelles nodridores han de donar a les abelles nounades quan barregen la mel amb pol·len i aigua per tal de fer-ne una mena de «papilla» i, per aquest motiu, es recomana de posar a prop dels ruscos abeuradors en forma de recipients plans, com ara gibrells amb aigua i algunes pedretes on les abelles s'hi puguin recolzar i així xuclar l'aigua amb més facilitat.

Quan acaba el temps d'hivern amb el desvetllament de la natura, les abelles reprenen la seva tasca i, a mesura que augmenta la temperatura, s'incrementa llur activitat. Durant l'estiu les abelles comencen a reduir progressivament la seva activitat quan minven les flors i, quan arriba la tardor, pràcticament deturen llur activitat. En temps hivernal les abelles reposen i quasi no surten del rusc, on, a l'interior, es nodreixen de la mel acumulada a la bresca. Amb tot, durant l'hivern els apicultors han de vetllar per la bona marxa dels ruscos i maldar que les abelles tinguin l'aliment suficient i, per això, es recomana d'oferir-los, a guisa de complement alimentari, un arrop que no sigui massa carregat de sucre, ja que si fos excessivament fort els podria causar disenteria i afectar la vida de les colònies produint una mortaldat d'abelles. A l'article vinent us vull parlar, si a Déu plau, sobre la vida quotidiana de les abelles.

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

JOAN GIMÉNEZ-RUTH GARCÍA

El Carmel a Mataró

Un camí de segles

Editorial Efadós, 2021, 315 pàg.

Un llibre que documenta la presència de l'orde dels Carmelites tant en la branca masculina com femenina a la capital del Maresme. En diversos capítols s'analitza Teresa de Jesús i el Carmel reformat, la vida conventual, el Carmel a Catalunya, el Carmel a Mataró, el convent de Sant Josep, el monestir de la Immaculada... (Ramon Ribera)

ANTONIO ITURBE

La playa infinita

Seix Barral, 2021, 360 pàg.

Iturbe és un físic especialista en neutrins que, després de viure a l'estranger, torna a la Barceloneta, el barri on es va criar. Passejant pels seus carrers descobrirà que, entre pisos turístics, franquícies de multinacionals i la desaparició progressiva dels veïns, ja només queden vestigis de la seva memòria. Una novel·la que funciona com a guia sentimental de l'estil de vida i els carrerons de la Barcelona de l'última mitat del segle XX.

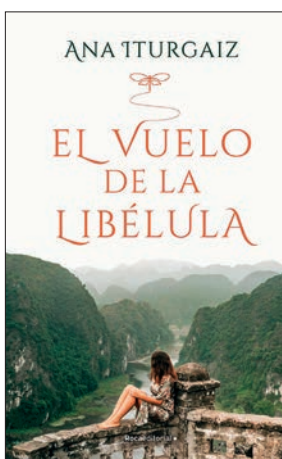

AURORA NICOLÁS

Amor infinito

Tarannà Edicions, 2021, 188 pàg.

Davant la malaltia la vida canvia de sentit. Veure morir una filla és dur, però veure-la patir és punyent. Com sobreviure davant de tant dolor? Amb aquest llibre l'autora comparteix les seves vivències més íntimes davant la malaltia, la recerca de respostes, l'acompanyament, les eines que la van ajudar a sobreviure i el procés de dol.

ANA ITURGAIZ

El vuelo de la libélula

Roca Editorial, 2021, 320 pàg.

La Paula, la Judith, la Brida, la Malika i la Jorinde són molt diferents; però les uneix un mateix instint. Totes lluiten per tirar endavant i ser mestresses del seu destí tot i que, en ocasions, resulta molt complicat. Una decisió pot fer trontollar tota una vida, per això aquestes cinc dones són com joncs, es vinclen però no es trenquen.

ALON GOSHEN-GOTTSTEIN

Coronaspección. Introspección

espiritual a la luz del coronavirus

Fonte-Monte Carmelo, 2021, 218 pàg.

En aquest moment, el món necessita alguna cosa més que mascaretes. Necessita sentit, orientació i esperança. Necessita eines per superar no només els problemes físics, sinó també els espirituals. *Coronaspección* va néixer com un projecte de vídeo-entrevistes amb líders religiosos d'arreu del món que tenen una mirada valuososa a compartir amb tothom.

SANDRA FREIJOMIL

Les mares no abandonen

Univers, 2021, 224 pàg.

La protagonista es retroba passats trenta anys amb l'àvia nonagenària que viu en una residència i pateix demència avançada. L'impacte d'aquest retrobament la duu a recordar la seva infantesa marcada pel divorci dels pares, la depressió de la mare i la relació que aquest fet li fa establir amb els avis i el pare. Una història de mares i filles que va ser Premi Pollença de Narrativa 2020.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA

andresotorra@gmail.com

La Cubana i la seva quarantena

La Cubana està d'aniversari. I ho fa a Sitges, la seva pàtria artística. La macroexposició antològica «La Cubana: 40 anys + 1. Un viatge del "no res" al 2021» recorre, des del vestíbul al terrat, tot el Miramar Centre Cultural de Sitges.

La visita és una experiència sensorial i sentimental de la qual ningú que hagi viscut els quaranta anys de La Cubana es pot lliurar. Un magatzem surrealista ordenadament desordenat per temes, per espectacles, per records, per experiències, des dels orígens de La Cubana, el 1983, al Casino Prado, amb el nom Gall Groc, fins a l'espectacle que ara ha fet gira en més de 30 escenaris fora de Catalunya, *Adéu, Arturo* i que La Cubana espera poder estrenar al Teatre Coliseum de Barcelona el gener del 2022.

Entremig, els primers intents que anomenen «teatre d'aficionats» dels seixanta, la influència dels Festivals de Teatre de Sitges, els seus primers debuts amb *Cubana's Delikatessen*

(1983) o *La tempestad* (1986). A partir d'aquí *Cubana des a la carta* (1988), *performances de carrer*, pregonis i carnavals, el boom de *Có-meme el coco, negro* (1989, 2005 i 2007), *Cubana Marathon Dancing* (1992), *Cegada de amor* (1993), *Equipatge per al 2000* (1999), *Una nit d'òpera* (2001), *Mamá, quiero ser famoso*, (2003), *Homenatge al Paral·lel* (2008), *Campanades de boda* (2012), *Gente bien* (2016), la col·laboració amb la Banda Municipal de Barcelona i l'espectacle familiar *Maaambo!* (2017), i el més recent, l'esmentat *Adéu, Arturo*, estrenat al Teatre Olímpia de València el 2018. El Coliseum ja pot preparar els neons tradicionals que il·luminen la Gran Via catalana quan hi ha festa de primera ni que, en aquest cas, amb el tal Arturo, el que hi hagi darrere del teló sigui un «funeral».

No cal fer números quan es parla d'espectadors de La Cubana perquè es compten per centenars de milers. I no es pot parlar de La Cubana sense fer una referència al seu boom televisiu de TV3, *Teresina*, S.A. (1992), una sèrie a la qual l'exposició destina un apartat per on els visitants poden passejar, tocar els sants i allisar els edredons dels llits de l'habitatge del barri de Gràcia de les populars Teresines —i els «Teresinus», que no en parla ningú!—, tots ells una icona d'una cultura de barri, popular, espontània, picaresca i mediterrània que, en el món del teatre costumista, ha fet força escola.

La Cubana va començar a Sitges amb una «performance» surrealista ocupant les parades del Mercat i venent «pedres remeieres».

AMB BON HUMOR

Exposició «La Cubana: 40 anys + 1. Un viatge del "no res" al 2021»

IDEA: Jordi Milán

DISSENY: Raúl Pascual

COORDINACIÓ: Pol Vinyes

AUDIOVISUALS: Joan Riedweg

AJUDANT DIRECCIÓ: David

Pintó

DIRECCIÓ: Jordi Milán

Miramar Centre Cultural

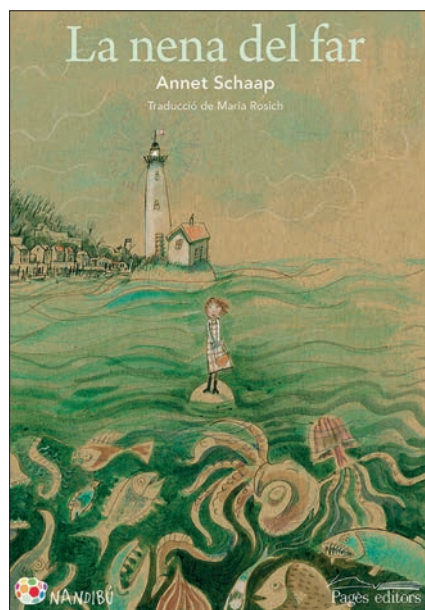
de Sitges. Fins al 26 de setembre

CRÍTICA LITERÀRIA

PERE FÀBREGUES I MORLÀ
Llibreter

A qui no li agrada un bon conte?

ANNET SCHAAP

La nena del far
Pagès Editors, 2020, 355 pàg.

A vegades, o quasi sempre, l'ambient és propici per escriure sobre un tema. En prendre el llibre dins l'equipatge ni hi pensava, però, de sobte, la seva lectura m'ha fet mirar molts vespres el far de Favàritx, des del meu lloc preferit de Menorca, Na Macaret, aturant la lectura i fent volar la imaginació.

Aquesta novel·la d'Annet Schaap (Pagès editors) ha estat nominada per al XXII Premi Llibreter 2021. Mentre la llegia, però, no sabia si havia estat premiada pels meus col·legues en actiu. Després m'he assabentat que ha guanyat el premi Literatura Infantil i Juvenil Altres Literatures. Sempre és una tasca difícil per al jurat i, en aquest cas, encara més, havent d'atendre entre tants i bons criteris com són els dels professionals del llibre i la seva independència. Tota una garantia per als lectors.

El llibre, publicat a la col·lecció Nandibú per a joves lectors, no té límits d'edat lectora. Com va dir algú: a qui no li agraden els contes? Per tant, disposeu-vos a llegir una història de tendresa, d'amor i d'amistat on la fantasia no té gaires aturadors, però dins d'una coherència de l'aventura que fa triomfar la bondat i la responsabilitat d'una nena encantadora que us robarà el cor. Passareu una bona estona acompanyant-la en el seu difícil i mogut dia a dia, on aconseguix solucions exemplars amb la seva actitud de bona persona.

RAUXA

Fruits i resultats

Estem acostumats a moure'ns segons la dinàmica dels resultats: l'empresari espera que la inversió inicial tard o d'hora li aporti beneficis; l'estudiant només desitja treure una bona nota que el recompensi de tot l'esforç de colzes; el polític pensa obsessivament a obtenir com més vots millor després d'una campanya extenuant i costosa; i el jugador surt al camp amb l'únic objectiu de guanyar. Esperem de tota acció nostra un bon resultat, i això pot ser legítim i fins i tot natural. La recompensa ens fa sentir bé i ponderem la felicitat de la vida a partir del balanç dels nostres resultats.

Segons aquesta lògica, Jesús i els apòstols són uns autèntics fracassats. Jesús s'escarrassa predicant l'Evangeli per tot Terra Santa, però no es pot dir que tingui gaire èxit; les masses tan aviat el segueixen com l'abandonen, i quan visita el seu poble, Natzaret, primer el reben amb fredor i desconfiança i finalment estan a punt d'estimar-lo. Per no parlar de la mort en creu. El que els deixebles obtenen de predicar la bona nova és, de manera gairebé invariable, la persecució i la mort. Quan Pau va a l'areòpag d'Atenes, representa que ha de ser l'oportunitat d'or per difondre la fe en Crist, però resulta que la majoria de l'auditori esclata a riure i toca el dos. En tots aquests casos el resultat és nefast, però, en canvi, res del que fan és estèril. Donen fruit. Nosaltres, avui, som part d'aquest fruit. Als cristians no ens hauria de moure l'afany d'aconseguir resultats i grans xifres que ens complaguin i ens facin sentir realitzats, sinó la fecunditat dels fruits, encara que això no ens faci viure ni tranquils ni reconfortats. La nostra benaurança només reposa en Ell.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Altres bisbats

EXERCICIS ESPIRITUALS

Del **dilluns 16 d'agost al dimecres 25**, a Màlaga, exercicis espirituals dirigits per David Abad, s.j. Més informació: tel. 952 653 261.

UNIVERSITAT DE LA MÍSTICA

El **cap de setmana del 20 al 22 d'agost**, a Àvila, curs *San José: decir mucho sin hablar* amb Antonio Kaddissy. Més informació: tel. 920 352 240.

Barcelona

ANY IGNASIÀ

El **divendres 30 de juliol**, a les 20.00, el cardenal Joan Josep Omella presideix una missa amb motiu de l'Any Ignasià a la basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona. Concelebra el general de la Companyia de Jesús, P. Arturo Sosa.

Girona

BESALÚ

El **diumenge 25 de juliol**, a les 12.00, el bisbe Francesc Pardo presideix la missa a Besalú.

SANT FELIU DE BOADA

El **dissabte 31 de juliol**, a les 12.00, missa a Sant Feliu de Boada presidida pel bisbe Francesc Pardo.

Lleida

FESTA DE SANT JAUME

El **diumenge 25 de juliol**, a les 9.00, obertura de la capella del Peu del Romeu de Lleida; a les 12.00, missa a la catedral de Lleida amb la imatge de Sant Jaume dels fanalets presidida per Mons. Salvador Giménez; a les 18.00, projecció de la representació *Sant Jaume ve de Galícia* del Grup TOAR (<https://youtu.be/IOiZBUccfqY>).

Sant Feliu de Llobregat

CÀRITAS

El **dimecres 28 de juliol**, a les 18.30, presentació pública i benedicció del pis d'acollida Llar El Llimoner de Vilanova i la Geltrú.

El **diumenge 1 d'agost**, a les 12.30, el bisbe Agustí Cortés presideix l'eucaristia a la parròquia de Sant Pere i Sant Feliu d'Olivella amb motiu de la festa major.

Solsona

MUSEU DIOCESÀ I COMARCAL DE SOLSONA

El **dimecres 28 de juliol**, a les 20.00, conferència de Pere Rafart sobre La il·lusió. Reserves: tel. 973 482 101.

Tarragona

NIT DE MÚSICA

El **dijous 29 de juliol**, a les 21.00, concert de Mireia Tarragó (soprano) i Bernardo Rambeaud (guitarra) al claustre de la catedral de Tarragona.

Urgell

FESTIVAL DE MÚSICA ANTIGA DELS PIRINEUS

El **divendres 30 de juliol**, a les 20.00, el Cor Jove Nacional de Catalunya interpreta música sacra catalana (composicions del Barroc i del segle XXI) a l'Espai Cultural La Lira de Tremp. Reserves: <http://femap.cat/concerts/tots-els-concerts/906-cor-nacional>.

Vic

MUSEU EPISCOPAL DE VIC

Els **dijous d'agost**, a les 10.30, activitat *Jocs i dracs al Museu per a tota la família*. Reserves: tel. 938 869 360.

COVA DE MANRESA

Del **diumenge 1 d'agost al dimarts 10**, exercicis espirituals amb José de Pablo, s.j. Més informació: tel. 938 720 422.

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

/catalunyacristiana

@catcrist

catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Joan Boronat, Carlos Bosch, Pilar Casals, Agustí Codinach, Pere Fàbregues, Antonio Gil, Joan Guiteras, Oriol Jara, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Antonio Mora, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Anna Plans, Quique, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Josep Ruaix Vinyet, Valentí Serra, Lluís Serra, Leticia Soberón, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat
(Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat
(Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

IGNASI MIRANDA

S'acaba de publicar el llibre *Cants d'esperança*, editat per l'Associació Unesco per al Diàleg Interreligiós. Aquest treball, escrit per Antònia Domingo, Mercè Amat i Isabel Mercadé, explica la història i l'experiència de la Coral Interreligiosa per la Pau, nascuda ara fa 13 anys a Barcelona. La iniciativa musical, pionera a Europa, existeix per fomentar la pau, des de la catalanitat i a través de la cultura del diàleg i la diversitat. El grup reuneix música, religió i tradició a través del cant sagrat de les diferents cultures, amb la intenció de despertar l'anhel més profund de l'ésser humà al llarg de la història. Un dels objectius de la Coral Interreligiosa és expressar el desig de concòrdia i esperança en les identitats espirituals dels pobles. *Cants d'esperança* ja es pot trobar a la seu d'AUDIR, al carrer Lledó número 11 de Barcelona, i a la llibreria Claret, al carrer Roger de Llúria 5.

Què vol comunicar el llibre «Cants d'esperança»?

Sobretot vol comunicar el plaer de la diversitat i un cant d'esperança per a la humanitat. Un objectiu és l'acceptació d'una herència, perquè la coral és el resultat d'un patrimoni i una herència de diversitat religiosa que forma part de les nostres arrels, però també en el diàleg amb visió d'interculturalitat i sense el qual no pot existir harmonia. La pau de la humanitat depèn de la de les cultures. Quan aquest diàleg es trenca, esclaten les guerres. El multiculturalisme encara es manifesta en clau colonialista, com si una cultura o una raça fos superior a les altres. En definitiva, cal que la cultura de guerra es transformi en cultura de pau. La interculturalitat demana obertura a l'altre. Encara un tercer objectiu de la coral és la idea que l'aspiració a la pau és innata a l'home, però no pot ser el triomf d'una cultura, d'una religió o d'una ideologia política. La pau, que no és tant una conquesta, és sobretot un estat de confiança. Una civilització com la nostra, que creu que neces-

Isabel Mercadé, cantaire i coautora del llibre «Cants d'esperança»

Isabel Mercadé, al mig, amb les altres autores del llibre.

«Som cantaires de tradicions diferents, i es crea una harmonia natural»

sita exèrcits per fer la pau, no té cap credibilitat si no aposta per una pau interior completa. No podem gaudir de la pau si no es troba a dintre de les persones. Nosaltres, a la coral, veiem la pau com un do, una revelació des de l'amor, la bellesa i l'harmonia. El principal objectiu del llibre és transmetre l'esperança de l'ésser humà, com un do que tots portem a dintre.

Com va sorgir la idea de publicar el llibre?

Va sorgir després de tots aquests anys d'experiència viscuts a la coral, per poder explicar la vivència i tota la història de concerts i del fet que el grup, amb la col·laboració de moltes institucions, ha fet el seu camí. Avui és un projecte d'èxit català.

Com es viu el diàleg i la fraternitat entre les religions en la vida d'un grup com la Coral Interreligiosa, per exemple quan assagen o actuen en concerts?

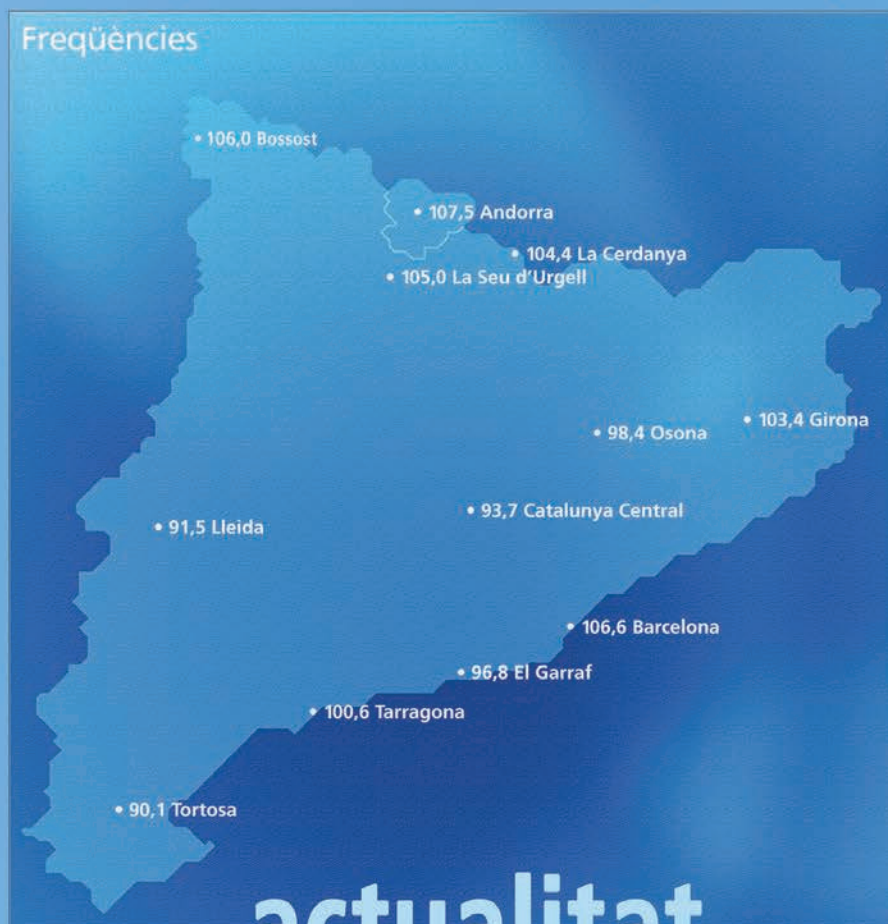
Es viu des d'un estat d'obertura i creixement. Som cantaires de tradicions diferents, i es crea una harmonia natural. Normalment l'assaig és a les 8 del vespre, quan gairebé tots venim de treballar. Però quan assagem, pel fet de cantar un determinat estil, apugem la nostra vibració i es genera una energia i una comunió i fraternitat que fa que sovint acabem abraçant-nos. Són classes molt enriquidores.

A partir de la lectura del llibre, què pot atraure als qui el llegeixen, si els agrada cantar o es plantegen integrar-se en una coral com aquesta?

Primer de tot, es pot trobar un interès musical. Conèixer i cantar cançons d'altres tradicions ja genera interès i és un enriquiment musical. I humanament, és molt interessant entrar en un espai d'obertura i en un eixamplament del propi esperit que dona un estat de benestar interior molt bonic. La coral està oberta, i ara ens falten homes.

RàdioEstel

espai de trobada, participació i diàleg

Freqüències	
	
106.6 FM	Comarques de Barcelona: Barcelonès, Vallès Oriental, Vallès Occidental, Baix Llobregat, Anoia, Alt Penedès, Selva i Maresme
93.7 FM	Catalunya central: Bages, Osona, Solsonès, Berguedà, Segarra, Anoia, Conca de Barberà, Alt Camp i Vallès Occidental
100.6 FM	Comarques de Tarragona: Alt Camp, Conca de Barberà, Alt Penedès, Baix Penedès, Tarragonès, Garrigues, Priorat, Ribera d'Ebre i Garraf
103.4 FM	Comarques de Girona: Alt Empordà, Pla de l'Estany, Garrotxa, Gironès, Baix Empordà, Osona i Selva
90.1 FM	Tortosa: Baix Camp, Priorat, Ribera d'Ebre, Baix Ebre i Montsià
96.8 FM	El Garraf: Garraf i Baix Penedès
98.4 FM	Vic: Osona
91.5 FM	Lleida
104.4 FM	La Cerdanya
105.0 FM	La Seu d'Urgell - Terres de Ponent: Urgell, Pla d'Urgell, Alt Urgell, Noguera i Segarra
106.0 FM	Era Val d'Aran
107.5 FM	Principat d'Andorra

actualitat
Església
esports
Solidaritat
cultura
online
Radioestel.cat
a la carta

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Tortosa, 90.1
Vic, 98.4 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Bossost, 106.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play